

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

MISKOLCON,
1933. ÉVI JÚNIUS HÓ 8. NAPJÁN TARTOTT
RENDES TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

DR. ENYEDY ANDOR
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

172. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA : KISFALUDY LÁSZLÓ A REF. FŐISKOLA BETŪIVEI.

1 9 3 3.

A tiszáninneri református egyházkerület az 1933. évi tavaszi közgyűlését június 8-án Miskolcon tartotta meg Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak :

Az abauji egyházmegyéből: Farkas Elek esperes, Téglássy András gondnok, Görgey János, Medgyasszai András, Pásztor István lelkészi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Pósa Péter esperes, Román Ernő, Kiss Albert, Nádházy Bertalan, lelkészi részről, dr. Molnár Gyula, Kun András világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kiss Ernő esperes, Hegedüs László, Kun Zoltán, Janka Péter lelkészi részről, Asztalos Gyula, Hodossy Béla világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Zsóry György gondnok, Svingor Jenő, Varga Imre, Gyülvérszi István lelkészi részről, Bárczay László, Bónis Aladár, Fekete Pál világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, báró Ragályi-Balassa Ferenc gondnok, Háger Miklós, Ablonczy László lelkészi részről, Horváth Elemér, Ragályi Ferenc, vitéz dr. Gööz Lajos világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Szalóczi Pál, Kovács István, Szentmártoni Dániel, Janka Károly, dr. Marton János lelkészi részről; dr. Kérészy Barna, Bernáth Aladár, dr. Trócsányi József világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki theol. akadémia, Elekes Imre a sárospataki főgimnázium, Kovács Dezső a sárospataki tanítóképző inté-

zet, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Csorba György a miskolci reálgimnázium képviselőjében.

Mint tanítóképviselők: Tóth István, Péter József.

Mint egyházkerületi jegyzők: dr. Enyedy Andor főjegyző, dr. Lengyel István aljegyző lelkészi részről; dr. Horváth Zoltán, dr. Idrányi Béla aljegyzők világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna.

Mint egyházkerület alügyész és pénztárnok: dr. Kovács Kálmán.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

1. Farkas István püspök rövid előfohász és az Apostolok cselekedeteiről írott könyv 4. rész 13—20 versének felolvasása után buzgó imában tárta fel Isten előtt szükségünket, sebeinket, lelki és testi szegénységünket s a közgyűlés egyetemének érzéseit egybefogó bizalommal kérte egyházunkra, nemzetünkre, tanácskozásunkra, felelősségteljes lelki munkánkra a kegyelem áldását.

2. Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületi Közgyűlés!

Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt munkánkhöz kezdenénk: egészen röviden megemlékezzem az őszi közgyűlésünk óta lefolyt — minket közletről érintő eseményekről. Csak nagy vonalakban teszem ezt, mert Főt. és Mélt. Elnöktársam püspöki jelentése hú, szemléltető hiánynélküli képet fog nyújtani egyházkerületünk életéről.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteri székbe a Kormányzó Ur Ófőméltósága bizalma Hóman Bálint őexcellenciáját, a nagy tudóst ültette. — Nekünk nagy reménységeket kell fűznünk ahhoz, hogy egy történet-tudós intézi a vallási ügyeket és irányítja a magyar kulturát. Hiszen ő előtte mindenestre legvilágosabban áll az a megdönthetetlen igazság, hogy a reformáció

és a magyar református puritán szellem, az angol-szász és germán népekkel fennálló sok százados kulturális kapcsolataink magyar nemzeti és kulturális szempontból mily nagy jelentőséggel bírnak.

A nemzet egyetemét nagy veszteség érte gróf Apponyi Albert halálával. A szó legszorosabb értelmében a harctéren esett el, amikor csudálatos tudásával küzdött Genfben nemzetünk elgáncsolt igazságáért. — Halálát minden igaz magyar ember lelke mélyén fájlalja.

Az abauji egyházmegye mult év nov. 24-én iktatta be ujonnan választott esperesét és gondnokát, a nagy bibliafordító, Károli Gáspár működési helyén, Göncön. A gondnoki székbe Téglássy Andrást, a szó legszorosabb értelmében vett bibliás lelkü férfiut, a buzgó egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosát, ki különösen alapos gazdasági tudásával igen értékes szolgálatokat tett főiskolánknak. Az esperesi székbe Farkas Elek gönci lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, ki a belmisszió szolgálatában tündöklő példát nyújtott s megmutatta, hogy mily nagyszerű eredményeket lehet elérni — Isten dicsőségére, a vallásos hit erősítésére és hiveink szociális gondozásában. — Az egyházkerületi elnökség személyesen vett részt a lélekemelő kettős ünnepélyen.

A sárospataki főiskola világi gondnokává a Mindenható kegyelméből presbitériumaink bizalma gróf Bethlen Pált hívta el. Az ő lelkes gondnoki munkája egy világvárosi egyház küzdelmeiben, — ahol a hitet és a lelkeket a legerősebb megpróbáltatások és kísértések ellen kell védeni, egy Ravasz László oldalán, a Bethlen Gábor szövetség elnöki székében szerzett tapasztalatai, nagy, történelmi nemzetségének tradíciói, kitünő gazda volta egyenesen predesztinálják őt főiskolánk szellemi és gazdasági vezetésére. Szívem egész melegével, a legteljesebb bizalommal köszöntöm őt egyházkerületünk ezen talán legdiszesebb, de egyuttal legfelelősségteljesebb pozíciójában. Kérem a Mindenhatót, adjon neki erőt, kitartást, nagy eredményeket.

Egyházkerületünk testéről elszakított részekből alakult egyházkerület, a kálvinista puritánizmust megsze-

mélyesítő, szinte a gályarabok törhetetlen lelkét hordozó püspöke, Péter Mihály martir halálát szivünk mélyéből gyászoljuk. Temetésén, Rimaszombatban, — az értesülést későn kapván meg, — sem püspök ur ömél-tósága, sem én nem vehettünk részt. Táviratban és írásban küldöttük mélyeséges részvétünket az egyházkerület nevében is egyházkerületének főgondnokához.

Helyére a püspöki székbe a gondviselő Isten Idrányi Barna esperest, nagyszalánci lelkészt rendelte, a régi nagy abauji egyházmegye egykori bölcs, nagytekintélyű tanácsbiráját. Beiktatásán, Kassán, május 10-én egyházkerületünk küldöttségének élén mély tisztelettel üdvözöltem őt, hangsulyozva azt, hogy bármily, szinte leküzdhetetlennek látszó nehézségek között is foglalja el magas őrhelyét, mégis bizakodva nézhet a jövőbe, hiszen ha Isten velünk, ki ellenünk?!

Május 18-án foglalta el a tiszántuli egyházkerület főgondnoki székét báró Vay László főgondnok. Installációján, — a püspök ur elháríthatatlan akadályoztatása folytán, — Juhász László gömör-tornai esperes és Bernáth Aladár egyházkerületi tanácsbíró urak és csekélységem képviseltük egyházkerületünket, hangsulyozva előtte a mély tisztelet és atyafiságos szeretet érzelmeit, különösen kiemelve azt, hogy mi a Vayakat magunkénak tartjuk. Hiszen ezen ősi nemzetség, — eltekintve számtalan buzgó funkcionáriustól, — őt főgondnokot adott egyházkerületünknek, annak nagy dicsekedésére.

Indítványozom, hogy egyházkerületünk az elmondottak alapján jegyzőkönyvileg köszöntse: Hóman Bálint kultuszminiszter, Téglássy András abauji egyházmegyei gondnok, Farkas Elek abauji esperes, gróf Bethlen Pál sárospataki világi gondnok, Idrányi Barna püspök, báró Vay László tiszántuli főgondnok urakat.

Országos zsinatunk folyó év őszén, szeptemberben újra összeül az államfőtől visszaérkezett, újonnan alkotott törvényeink tárgyalására. Így remélhető, hogy azok rövid időn belül életbeléphetnek.

Elnöktársam püspöki beköszöntőjében azt mondta; „én apostolokat várok... az apostolságra hiv és kötelez minket ez a kor, hogy felnyissuk a népek, a közü-

letek, az egyesek szemét a tisztánlátásra.“ De nemcsak mondta, hanem nagyszerű példával járt elől már eddigi rövid főpásztori működése alatt is. — Az őszi avarban Felső-Borsodban, virágos májusban a szomjas eltikkadt földet öntöző áldásos zuhogó esőben Alsó Zemplénben és Abaujban „elindult“ apostoli útján: „munkába állt“. — Püspöklátogatási körútján „a gyülekezetekben széjjeljárva“ „Krisztus keresztje dicsőségéről bizonyoságot téve, a Szent Lélek Isten segédével“, „vitt tüzeket, melyek fényénél tisztán meglátشانak a reánk váró nagy feladatok.“ — Ezeket a tüzeket jövő ősszel, úgy tudom, a szekták által beteggét tett vidékekre kívánja elvinni, ahol a millenizmus nagy pusztításokat végzett hiveink lelkében. Pedig jól mondja egyik kiváló lelkésztársunk, hogy a „millenizmus a bolsevista atheizmus előszele.“ Hiszem, hogy amint eddigi apostoli útján felderültek a gondbaborult arcok s mint egy lidércnyomástól felszabadulva felemelkedtek a mindennapi élet küzdelmeiben elfásult lelkek, úgy itt is — e tűz világosságánál — szétoszlik a lelki sötétség.

Egyházkerületünk április 6-án és 7-én rendezett konferenciát Sárospatakon a szekták ellen való védekezés tárgyában. Rámutattak az előadók és felszólalók a szekták keletkezésére, történetére, a védekezés különböző módjaira és főként arra, hogy a gyülekezet lelkészeinek kell folytonos önképzéssel, éber figyelő missziói munkával a lelkeket úgy megalégíteni, hogy a futkározó álprófétáktól már előre megóvjuk a nyomoruság miatt tévtanokra fogékony embereinket. — A rendelkezésekre álló szűk keretek között nem foglalkozhatom részletesebben e kérdésekkel, de felesleges is volna, hiszen a konferencia egész anyaga külön füzetben jelent meg.

De apostolok kellene mindenütt, akkor nem lesz a lelkeknek hajlandósága a szektáskodásra és nem lesznek üres templomok. Ahol üres a templom, ott meg kell vizsgálni, hogy miért üres? Exisztenciális kérdése ez anyaszentegyházunknak. Nagyon rosszul felfogott szeretet és megbocsátás az, ha egyes emberek iránti szánalomból egész egyházakat elhagyunk pusztulni,

Teljesítse mindenki szent kötelességét Isten országa iránt. Isten országa ellen vétünk legsúlyosabban, ha e téren nem tudunk kellő határozottsággal fellépni. Innen hívom fel igaz szeretettel egyházkerületünk minden felügyeletre, gondozásra hivatott és kötelezett tagját, hogy e tekintetben maradék nélkül, minden melléktekintetet mellőzve tegyen eleget a reábizottaknak,

Meg kell reformálni egyházlátogatási rendünket is. Nem elegendő, hogy az legtöbb esetben egy rubrikákat kitöltő bizottságos vendéglátogatás legyen. Annak hű képet kell adni az egyes egyházak belső életéről; legtárgyilagosabban meg kell világítani minden elnézés nélkül az esetleges bajokat és rá kell mutatni a szűkséges orvosságra, még ha keserű is ez az orvosság.

Nagy örömmel értesültem arról, hogy Alsó-Borsod kiváló esperese felhívta egyházmegyéje lelkipásztorait, hogy pártpolitikai küzdelmekbe ne vegyüljenek. Valóban beláthatatlan következményekkel járhat ez pásztorra és nyájra egyaránt. Nem azt mondom, hogy a lelkipásztor ne kövesse politikai meggyőződését, de ne exponálja magát egyik oldalra sem; ne helyezkedjék mereven szembe hiveinek egy részével, hiszen ő egyaránt lelkipásztora összes hiveinek. És ha mint azt már ősszel fiatal lelkésztestvéreim szentelésénél kifejtettem: merev szembehelyezkedések által lelki válaszfalat emelnek maguk és hiveik között, úgy minden munkájuk előfeltételének — annak, hogy az ő lelkivezérük lehessenek — lerombolhatatlan akadályt állítanak. E téren egy-egy elhibázott lépés helyrehozhatatlan bajokat okozhat. De a politikai kortézia eszközei nem is illenek a papi palást magasztos jelentőségéhez. Arra nem szabad sárnak frecsenni. Ezeket pedig nemcsak magam, de elnöktársam nevében is mondom. Bizonyos vagyok abban, hogy kitűnő és hivatásuk magaslatán álló lelkészeink mindezekben osztják felfogásunkat.

Nem kívánok hosszasan foglalkozni a sárospataki főiskolán a legközelebbi multban történetekkel, a szélső irányzatokkal kapcsolatban; hiszen részletes ismertetések megjelentek azokról egyházkerületünk hivatalos lapjában. Én csak újból, — úgy mint a parlament-

ben tettem, — és a Püspök úr Öméltóságával együttesen az Egyetemes Konvent ülésén tettük, — minden tendenciózus és minden rosszul informált beállítással szemben leszögezem, hogy „a főiskola maradt az, mi volt 400 éven keresztül, a valláserkölc és a nemzeti érzés bevehetetlen vára és ezzel a vörös szennyes hullámmal szemben is bevehetetlen erősségnek bizonyult.“ De mementóul szolgáljanak nekünk a történetek arra, hogy az eddiginél is fokozottabban vigyázzunk ifjúságunk lelkére, mert a szélső irányzatok és végeredményében a bolsevizmus céltudatos földalatti munkája most elsősorban az ifjúságra vetette magát, különösen az olyan pályák növendékeire, kik hivatva lesznek a következő generációkat nevelni és vezetni.

Főiskolánkban mételyt nem tőrünk. A fertőző anyagokat, ha azok jelentkeznek, radikálisan azonnal el kell távolítani, mielőtt még az egészséges lelkeket inficiálhatnák. A sárospataki teológián és tanítóképzőben csak annak lehet helye, — ez az egyházkerületi elnökség megdönthetetlen álláspontja, — kinek sziklaszilárd a hite. A kétkedőknek nincs ott keresnivalójuk.

Lelkem egész meggyőződésével hirdetem azt, hogy a biblia legyen irányítója lelki életünknek. De egyszerűen azt is vallom, hogy ha azt hiányos tudással, még ki nem forrott lélekkel, vagy éretlen fejjel engedjük szabadon magyarázgatni, akkor abból mérhetetlen veszélyek származhatnak hitéletünkre. A legnagyobb óvatosságra és őrtállásra hívom fel e tekintetben az illetékesek figyelmét.

Egyházaink, iskoláink, lelkészeink és tanítóink tovább alig tartható válságos gazdasági helyzetét az egyetemes konventen, a prot. közös bizottságban tárgyaltuk legutóbb is és összefoglalva az egész szomorú képet, a kormány elé vittük azt. A képviselőházban a múlt és folyó évi költségvetés tárgyalásánál történt felszólalásomban is, — mely felszólalásom részletei a Sárospataki Ref. Lapok hasábjain is napvilágot láttak, — összes részleteiben nyomatékosan szóvá tettem ezeket.

Eredményt eddig csak annyit értünk el, hogy a kormány sorozatos ankétokon foglalkozott a felekezeti

iskolák helyzetével, belátva, hogy a valláserkölcsei nevelést igazán csak a hitvallásos iskolák adhatják meg, tehát azokat meg kell menteni. — Ezért a kultuszminiszter úr az iskolafentartás költségeinek arányos elosztására, — hogy abból azok a vagyonok, melyeknek tulajdonosai nem tartoznak az iskolát fentartó egyházak kötelékébe — ki ne vonhassák magukat, — úgy tudom — egy országos iskolai kulturadót tervezett alkotni.

Ugy értesültem, ezzel a tervvel szemben a pénzügyminiszternek vannak aggodalmai. Pedig ez az egyedüli igazságos megoldás arra, hogy az iskolafentartási terheket, — az iskolafentartás különben is állami feladat lévén — mindenki egyenlően viselje.

Nagy segítség volna ez az iskolafentartó egyházakra, lelkészekre, tanítókra és a kis emberekre. Mindenesetre résen kell lennünk azonban, hogy arra az esetre, ha ezen megoldás létre jöhetne, autonómiánk semmi esetre ne csorbuljon.

Főt. Egyh. K. Közgyűlés! Néha már úgy érzem, hogy a kálvinista öntudat rovására megy, illetve annak hiányára mutat, hogy mi minden alkalommal hangoztatjuk azon meggyőződésünket, hogy a szeretetben összefogva minden vonalon együtt kell működni a Haza és köz érdekében a többi felekezetekkel. Bár a perifériákon sokszor találunk megértésre és visszhangra ilyen irányú megnyilatkozásaink, például az én vidékemen is örömmel konstatálhatom, hogy ez a megértés a legtöbb esetben a gyakorlatba is átmegy, mégis szomorúan kell megállapítanom, hogy országos viszonylatban idősebb keresztyén testvérünk vezető egyéniségeitől nem kapunk hívó kiáltásunkra visszhangot. Az odanyujtott, együtt dolgozni kívánó kezét nem fogják meg a másik oldalról.

Legutóbb is a tiszáninneri egyházkerület főgondnoki székébe való beiktatásom alkalmával székfoglaló beszédemben felhívtam a kath. világi vezető férfiakat, a kath. nagy hazafiakat, hogy vegyék fel néhai nagy püspökük, Prohászka Ottokár által elejtett fonalat, ki a Haza és keresztyénség megmentésére Pannonhalma és

Debrecen között aranyhidat kívánt építeni és aki a nemzetgyűlésen kijelentette, hogy a reverzálisok kérdésében maga a hercegprimás utazik Rómába. Annak ellenére, hogy ezen felkérésemet a napilapok nagy része reprodukálta, arra illetékes helyről még csak választ sem kaptam. Mindössze egy helyi felekezeti folyóirat nekem tett — cikkében — szemrehányást és ezen lapszámot elküldték az egyházkerület püspökének, a címben őt „főpredikátor“-nak nevezve.

Itt említem meg, hogy egy vezető, Budapesten megjelenő, szintén felekezeti folyóirat pedig a következőket írja a mi nagy Tisza Istvánunkról: „A legvakmerőbb merénylet azonban a történelem ellen az, ami most készül a parlament felsőházi bejárata előtt. Óriási, méreteiben minden eddigi szoboralkotást árnyékba állító gróf Tisza István szobor.“ . . . „Mindenki kénytelen tudomásul venni, hogy Magyarországnak csak egyetlenegy igazán nagy fia, egyetlen kimagasló s minden más történelmi nagyságunkat háttérbe szorító hőse volt, s az gróf Tisza István . . . Tisza István semmit, de semmit nem tett, amivel kiérdemelte volna, hogy a nemzet legnagyobbjai közé iktattassék . . . A szoborbizottság a protestáns uralom egyik megalapozójának, a református főgondnoknak apotheozisát kívánta szolgálni.“

Főt. E. K. K.! Mi nem felelünk erre hasonló módon. Például a nagy Apponyi Albertről, az áldott emlékü nagy Klebelsberg Kunó grófról szólva, hanem a legmélyebb tisztelettel, nagy hazafias hálával emlékezünk meg róluk úgy ezen, mint minden más alkalommal és hajtjuk meg emlékük előtt a legnagyobb elismerés zászlaját.

És mindezek ellenére mi továbbra is hirdetni fogjuk a felekezetek testvéri összefogásának feltétlen szükségességét. Sőt cselekedeteinkben is mindenkor ezen elveket fogjuk követni, mert követeli ezt tőlünk a krisztusi szeretet és Hazánk feltámadásának lehetősége.

Ezen gondolatokkal — elnöktársammal együtt — tisztelettel és szeretettel üdvözlöm az egyházkerületnek megjelent alkotó tagjait és az érdeklődőket és a mai

napra összehívott közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

Egyházkerületi közgyűlés a nagyértékű: vezető gondolataival általános helyeslésre s lelkes visszhangra talált elnöki megnyitó beszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja, a benne foglalt javaslatokat elfogadja, a javasolt üdvözlések teljesítésére elnökséget felkéri.

3. A gyűlési tagoknak hivatalosan összeállított és felolvasott névsorából elnökség a határozatképességet megállapítja, mely után

közgyűlés a megjelenteket igazolja. Dókus Ernő tiszteletbeli főgondnok, Bernáth Aladár, báró Bottlik István, Lukács Béla, Meczner Béla és Soldos Béla bejelentett, illetve igazolt távolmaradását sajnálattal tudomásul veszi.

4. Dókus Ernő tiszteletbeli főgondnökká választását a következő levélben köszönte meg:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Közel negyedszázada annak, hogy a Főtiszteletű Egyházkerület az én szellemi képességeimet, munkálkodásomat, elért eredményeimet, messze túlbecsülve, Főgondnokának megválasztott. Ezt a megbecsültetést oly magasra értékeltem, hogy ezzel életemnek az egyházi téren kifejtett egész fáradsága, fejedelmi módon, jutalmazást nyert. Ezen megnyugtató érzés kísért el magányomba, amikor magas korom és ezzel járó szellemi és testi hanyatlásom, a vezetéstől visszavonulni kényszerített.

Szívem mélyéig meghat s mélységes hálával tölt el tehát ezen újabb megjutalmazás, kitüntetés, kegyeségöknek ezen újabb bizonyítéka, amikor engem az Egyházkerület tiszteletbeli Főgondnokává megválasztani méltóztattak. Hálásan fogadtam volna mindenkor jóaka-

ratuknak, rokonszenvüknek, hasonló megnyilatkozását, de megsokszorozott hálával tölt el most, amikor már nincsen és nem lesz többé alkalmam, azt kiérdemelni. Es teljessé teszi hálámat az a gondolat, hogy van még egy összekötő szál, mely engem az én forrón szeretett Egyházkerületemhez, annak képviselője a közgyűléshez s annak minden egyes tagjához fűz, akiknek körében megjelenni, akikkel érintkezni, reám nézve mindenkor gyönyörűség és igazi ünnep volt, mert körükben soha mást nem éreztem, nem tapasztaltam, mint jóságot, szeretetet.

Amidőn tehát megemlékezéseket, kitüntetésöket ismételten hálás köszönettel fogadom, kérem a Mindenható, hogy árássa kegyelme teljességét Egyházkerületünkre, közgyűlésünkre s annak minden egyes tagjára.

Fogadja a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés őszinte tiszteletem nyilvánítását:

Sátoraljaujhely, 1932. október 29.

Dókus Ernő.

Közgyűlésünk a köszönő levelet, mint tiszteletbeli főgondnokával fennálló mély lelki közösségének drága zálogát, irattárában elhelyezni rendeli.

5/a. A szavazatbontó bizottság betérjeszti 1932. december 6-án délelőtt 11 órakor a püspöki hivatalban Miskolcon tartott ülésének jegyzőkönyvét, az üresedésben levő zsinati rendes lelkészi és világi tagságra elrendelt szavazás eredményéről. A 227 érvényes szavazatból zsinati rendes lelkészi tagságra Elek Józsefre esett 215, a többi megoszlott. Zsinati világi rendes tagságra Téglássy Andrásra esett 225 szavazat, 2 szavazat megoszlott. Így a szavazatok általános többségével zsinati rendes lelkészi képviselőnek Elek József, világi képviselőnek Téglássy András választottak meg.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentés alapján Elek Józsefet és Téglássy Andrást

megválasztott zsinati rendes lelkészi, illetve világi képviselőknek nyilvánítja és őket ilyen minőségben a zsinati illetve konventi elnökséghez bejelenteni rendeli.

5/b. A szavazatbontó bizottság betérjeszti Miskolcon a püspöki hivatalban 1932. december 6-án délelőtt 11 órakor tartott ülése jegyzőkönyvét, két egyházkerületi lelkészi, egy egyházkerületi világi tanácsbiróságra és a sárospataki főiskola világi gondnoki tisztségére elrendelt szavazás eredményéről. A 227 érvényes szavazatból a két egyházkerületi lelkészi tanácsbírói tisztségre Janka Károly kapott 221, dr. Marton János 212 szavazatot. A többi szavazatok megoszlottak. Egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre dr. Trócsányi József kapott 221 szavazatot, a többi megoszlott. A sárospataki főiskola világi gondnokságára gróf Bethlen Pál dr. kapott 219 szavazatot, a többi megoszlott. Így a szavazatok általános többségével egyházkerületi lelkészi tanácsbíráknak Janka Károly és dr. Marton János, egyházkerületi világi tanácsbíróknak dr. Trócsányi József, sárospataki főiskolai gondnoknak gr. Bethlen Pál dr. választottak meg.

Nem szavazott Tornyosnémeti, Bükkaranyos, Pácín, Vajdácaska, Hangács, Sajólászlófalva és Perkupa. A ricsei szavazatlap kitöltését a lelkész jelentése szerint a presbitérium megtagadta. A bizottság indítványozza, a szavazatlap kitöltését megtagadó ricsei presbitérium ellen az eljárás megindítását, a szavazást elmulasztó lelkészekre 10—10 pengő pénzbírság kiszabását az egyházkerület leánygimnáziuma javára.

Közgyűlésünk a szavazatbontó bizottság jelentése alapján Janka Károlyt, dr. Marton Jánost és dr. Trócsányi Józsefet megválasztott egyházkerületi lelkészi, illetve világi tanácsbíráknak, gr. Bethlen Pál dr.-t sárospataki főiskolai világi gondnoknak jelenti ki. A megválasztott tanácsbírák az esküt a főjegyző kezébe letéve, helyeiket az el-

nökség üdvözlése mellett a tanácskozó asztalnál elfoglalják.

A szintén esküt tett és új tisztségében az egész közgyűlés által örömmel és jó reménységgel fogadott gróf Bethlen Pál dr. főiskolai világi gondnok beiktatása Sárospatakra, június 14-ére tűzetett ki.

Az alsózempléni egyházmegye elnökségét közgyűlés felhívja, hogy a szavazatlap aláírását megtagadó ricsei presbitériummal szemben megfelelő módon járjon el a eljárásáról őszi közgyűlésünkre tegyen jelentést. A szavazást elmulasztó egyházak lelkészeit, mint felelős vezetőket 10—10 pengő birsággal sújtja az egyházkerületi leánygimnázium javára.

6. Forgács Gyula volt sárospataki lelkész meghívotván a skót egyház budapesti missziói intézetében szervezett magyar lelkészi állásra, lemond zsinati tagságáról, egyházkerületi tanácsbírói tisztéről, egyházkerületi missziói bizottsági tagságáról, ami egyuttal a konventi missziói bizottságban viselt tagságának a megszűnését is jelenti, a sárospataki főiskolánál viselt igazgatótanácsosságáról, végül a sárospataki ref. tanítóképzőintézeti gazdasági bizottsági tagságáról. Egyuttal hálával köszöni meg azt a kitüntető testvéri szeretetet, amellyel az egyházkerület 9 évvel ezelőtt fogadta és a bizalmat, amellyel megajándékozta. Kifejezi megcsontott egyházkerületünk, magyar református egyházunk jobb jövője iránti reménységét és Isten áldását kéri egyházkerületünkre, annak vezetőire, gyülekezeteire és intézményeire.

Közgyűlésünk Forgács Gyulának egyházkerületünkből való távozását, ebből folyó lemondását sajnálattal veszi tudomásul; az új munkakörben végzendő szolgálatára, eddigi értékes tevékenységéből fakadó bizalommal és jó reménységgel Istentől segítséget kér és sok áldást kíván.

7. Farkas István püspök felolvassa következő jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Minden dolgom kezdése és végzésénél alázattal szoktam leborulni az én jóságos Istenem előtt, aki eddigi életemben tulontul kegyelmesen áldotta meg minden jó igyekezetemet. De ma, — mikor a kiválasztottak — e tisztes gyülekezete előtt, egy esztendei, Isten dicsőségét munkáló, sok különféle, közös szolgálatainkról tesztek jelentést, úgy érzem, hogy még több alázattal kell Isten áldott kezére hajtani fejemet s még bizodalmasabb hozzásimulással kell átölelnem megváltó Krisztusomat. Aki, bölcsességül lőn nekünk Istentől és igazságul, szentségül és váltságul!

Hitünk próbára tételül adatott, terhes, de gyönyörűséges igáink hordozása között, gyakorta megtapasztalhatjuk az Apostol tanításainak igaz voltát, hogy: — „Minekutána az Isten bölcsességében nem ismerte meg a világ a bölcsesség által az Istent, tetszék az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket!“

Ebben a földi Isteneket imádni hajlamos, a maguk életét, az egy örökkévaló igaz Istentől elszakító mai embervilágban, jólesik hirdetni: — a világ hatalmasainak tartott, győzőknek csufolt győzők, az Isten békéje ellen harcolók, a hitben gyöngék, az ingadozók, a kételkedők, a tagadók, a magabizók, e világ sokféle boldogtalanjai felé, hogy „Az Isten bolondsága, bölcsőbb az embereknél és az Isten erőtelensége erősebb az embereknél.“

A válságok utvesztőiből a kiutakat, csak az Isten igazainak megismerése után találhatja meg ez a gyűlölködés tüzeiben magát emésztő világ. Isten igazai között a mi számunkra mindenek előtt kívánatos igazságnak látszik, ugyis mint anyaszentegyházunk tagjai, mint a porig alázott magyar nemzet fiai számára, a határok és a lelkek revíziójának az emberek előtt való bátor hirdetése. De nagyon jól tudjuk, hogy mint amaz első apostolok tanítása a Megfeszítetttről és a kereszt

dicsőségéről, némelyek szemében botránkozásul, másoknak bolondságul tünt fel, „az igazán hívőknek, lett a Krisztus is s a kereszt bolondsága is: Megtartás és Erő!” Uj, szebb és boldogabb világ kialakulásán fáradozott mindenik apostol, kí valóban a Krisztusé lett. Uj világ kialakítását, az Isten fiainak e világban való megjelenését sóvárogva ma is a világ s ez csak a lelkek revíziója, ujjászületett emberek által lehetséges!

Amikor tetszett Istennek, hogy az Élre állítván engemet, a legkisebket, őszinte vallomástevéssel azt hirdetem e szent gyülekezet előtt, hogy a világ összes fájó problémái a Krisztussal s Krisztuson keresztül megoldhatók! Apostolokat várok, hirdetem élő hitem teljes erejével s hirdetem ma is boldog bizonyossággal, hogy a keresztyén egyházak küldetése talán sohasem volt annyira Istentől nyert megbiztatás és sohasem kívánt annyi tűz és lélek által megkeresztelt apostolokat, mint a mi időnkben!

Voltak előttem áldott, hívó, tudományban és hitben cselekedetekben és példamutatásban, már itt ezen a földön az örökkévalóságba belenőtt elődeim, akik a maguk idejében szolgáltak hűséggel s tették életüket érdemessé arra, hogy imádságos tisztelettel beszéljünk róluk minden időnkben! De talán sohasem szállott olyan súlyos örökség püspökre, mint reám, akit mindenfelől romok halmaza borít el s kinek inaszakadtáig kell fáradozni azon, hogy romokon ujat építsünk, kinek egészen uj nyomokon kellett elindulnom s testem és lelkem töredelmével uj ugar törőjévé lennem, hogy apostolkodásom munkáiból uj erőt merítsenek, az itt-ott már-már csüggedő pásztortestvérek, az építőmunkától idegenkedő presbiterek, az Ur dolgaival kevesebbet törődő gyülekezetek! A lelkem mélyén égő, apró kicsiny tüzek lángja kellett, hogy belefónódjék a sok-sok testvér szive oltárán már-már hamvadó parázsba, hogy az uj élet lehellete járva át egész valónkat, egymás hite által felmelegedjünk, bizonyosra higyjük igazaink diadalát, uj tavaszok kivirágzását, uj magyar célkitűzések kalászba érlelődését s örökkévaló Istenünk eleveelrendelt tanácsában örökéletre kiválasztott anyaszentegyházunk és

édes Hazánk szebb, diadalmasabb holnapját, feltámadását!

S ha itt-ott, pásztortüzeket gyújtva, megindult közös munkáink nyomán az élet, ha apostolkodásra való elindulásom megértésre talált, Istené legyen érette a dicsőség!... mert, aki dicsekedik az Urban dicsekedjék!

Eggyel azonban jólesik eldicsekednem s ez az én örömöm beteljesedése, hogy világi Vezérünk, ez a mások javának munkálásában fáradhatatlan elnöktárs, az evangélium dolgában is, egyházaink és iskoláink mindenemü ügyeinek elintézésében is apostolok megértő segítségével áll mellettem s mellettünk minden jó munkánk végzésében! Bizonyságot teszek a nagy nyilvánosság előtt arról a hónapokon át tartó szent nyughatatlanságáról, mely eltöltötte egész valóját akkor különösen, mikor az ősi Alma Matert igaztalan támadások özönével rohamozták meg innen is, onnan is. Testét s az ősi iskolaszerelemével megteljesedett lelkét állította oda a szeretet főiskola és a támadók közé védelem gyanánt, becsülettel verve vissza méltatlan bántásokat s megtéve mindent arranézve, hogy az ősi iskola életbenmaradása és fejlődése útjába állható mindennemü akadályokat elgördítse! Bátran nézek a jövőbe, akár milyen fájó is a jelenünk, bizonyosra tudván, hogy egész férfiu, Isten katonája áll mellettem a kormányon, kinek keze a kezemben, szíve a szívemhez közel, s mindkettőnknek egyedüli reménysége az Isten!

Püspöki jelentésemben kerülni akarom az aprólékoságokat. Nem látom szükségét annak, hogy hosszabb beszámolót adjak az egyházmegyék jelentéseiről, hiszen annyira közismertek közös bajaink, hogy itt-ott fájó sebeket kellene felszaggatnom az ismételtetéssel. Meggyőződéssel hiszem, hogy már maga az is érdem ma, hogyha előbb nem mehettek egyházaink a jóban, legalább azt, amijök eddig volt, megtarthatták s átmenthették, mint megőrzött erkölcsi és anyagi értékeket a holnapok számára.

Az egyházak építő munkáját sorvasztó, anyagiakban való közös szegénykedésünk dacára is láthatunk valamelyes haladást egyházkerületünk gyülekezetinek

életében. Hogy itt-ott a fegyelem lazább, mint volt boldog békeidőben, hogy lelkész és tanító, itt-ott nem élnek a testvéri atyafiságos munkás testvérek békés életét, hogy a lelkészválasztásokkal kapcsolatban bizonyos egyezkedésekre hajlamosak még a presbiterek is, melynek vége a párbér leszállítása volna, hogy némely helyen nagyon is könnyen hajlamosak az izzó vérű magyar virtustól hevitve az emberek kicsiny ügyekben is bírósági ügy kitermelésére... ezek már úgy látom vele járnak ezzel a háboru borzalmaival megrontott korral s azzal a korszellemmel, mely emberek akarata szerint vágyódnék átformálni az emberek életét, mely letörni vágyódik mindent ami a multunkban drága érték és eszmény volt.

Hogy a határszéli alsózempléni egyházmegyében, sejtésünk szerint idegenből pénzelt szekták több fajtájának, ideig-óráig melegágya készült s hogy szép szavakra könnyen hallgató népünk itt lakó feleiről riasztó hírek keltek szárnyra amiatt, hogy itt e tiszta magyar végeken, szép gyülekezeteink között hódíthat újból a kommunizmus s a gyülekezeti egység helyett a bomlások jelei mutatkoznak, mind éber munkára, hűségesebb sáfárkodásra, az öntudatos apostolkodás még szentebb szolgálatára eszméltessék az őrizőket. Én rendületlenül hiszem, hogy ez a járványos nyavalya, mint gyermekbetegség eltűnik s hogy átfutó, hirtelenül jött nyári vihar módjára átvonulván a lelkek felett, utána szebb és diadalmasabb lesz a Krisztus királyságának szivekbe való bevonulása és állandó szállás nyerése!...

Hogy a legkomolyabban foglalkozunk a szektákba csalogatott testvéreink meggyógyításával, igazolja a többek között az a hatalmas eredményeket kitermelő konferencia is, melynek komoly tanácskozássra egybegyűlt tagjai Sárospatakon a legdicsegetesebb munkát végezve, a bölcs, hívó és tudós pásztorok helyes megfigyelésével a szekták elleni küzdelem orvosszereire, annak eredőjére és a szakadások tervszerű visszafejlesztésére rámutattak. Mindenesetre vigyázatot ajánlok e helyről is és éber szolgálatot lelkipásztor testvéreim, presbitériumok, minden gyülekezeti tagok részére, hogy nyitott

szemmel járjunk s felelősségünk tudatában tegyünk meg mindent arranézve, hogy a ma még kicsiny tűzből nagy lángok tüzei ne éledjenek fel. Ítéletem szerint úgy kell élnünk és járnunk mindenek előtt, hogy a mi Istentől elhívott és elválasztott voltunk az élők között életünk munkáin keresztül nyilván kitetszék. A gonoszt jóval győzzük le, bibliás hitű elődök példája követésével még bibliásabbnak kell lennünk. Templomkerülőket fel kell keresnünk s minden áldozatot meg kell hoznunk a végből, hogy a Szentírás és az énekeskönyv minden család asztalán ott legyen nemcsak, hanem olvassák azt s az imádság és az Ige fényénél templommá fényesedjenek házaik. Adjunk a jónál — jobbat. A szekták szerinti bibliás keresztyénségnél, adnunk: valóban bibliásabb keresztyénséget, a betűrágás, a szavakon lovagló betűkeresztyénség helyett az élő Krisztus evangéliuma: az élet és a lélek! legyenek mindennapi táplálékaink, tanítván, hogy a betű megöl s lélek az, amely megelevenít.

Ezért is hirdetem olyan sokszor, hogy: Apostolokat várok mindenfelől! Új idők új lelki szükségletei új eszközöket kívánnak a szolgálatban is s ne feledjük el, hogy a háború borzalmai után a szenvedés, a nyomorúság, a nincstelenség, a nélkülözés mindenféle fajtája sokaknak a lelkét megingatta az örök gondviselő Istenben való hitében, mert elfelejtették, hogy az Isten mindenhatósága épen abban áll, hogy ebben a világban csak az isteni akarat lehet diadalmas! Elfelejtette a ma embere, hogy az Isten egyik kezével a porba sújthat, egyént, családot, nemzetet s a másikkal édig emelhet fel bennünket, dicsőség koronáját rakva homlokunkra.

Apostolkodásunk új eszközei: a belmissziós szolgálat, a vasárnapi iskolák beállítása, mindkétrendbeli ifjúságunk számára ifjúsági egyesületek alakítása, bibliakörök szervezése, esti istentiszteletek tartása, a szegénygondozás lélekszerint való kiépítése, tehát az aktív keresztyénség, az evangéliumi szocializmus s karitász élővé tétele a gyülekezeteink életén keresztül: ehhez kellene ám apostolok! s ezek a mi legsürgősebb feladataink. Az imádság, az Ige, a sakramentumok ke-

gyelmi ajándékai, nagy ajándékai az Istennek, de a szentek gyülekezetébe való felvételünk csak akkor lesz ellátva isteni bélyeggel, ha nemcsak magunkkal törődünk, hanem utána megyünk a lelkeknek, a nálunknál nyomorultabbaknak és szegényebbeknek. Sokat kell hát törődnünk másokkal, a mi kereső, kételkedő, hitetlenkedő, tagadó, templomkerülő, beteg, bűnös, szenvedő testvéreinkkel s megsegítvén őket jó szívvel, jó szóval, szolgálatban és áldozathozatalban fáradhatatlan étellel, el kell jönnie egyházunk életében a szebb és boldogabb jövődőnek.

Sok és nagy gondjaink között elbírhatatlanul súlyos teher a vállainkon a felekezeti iskolák fenntartása. A megkevesbedett államsegély, a tanítói nyugdíjárulékok nagy összegű hátrálékai s évi kivetései, az óriásira megnövekedett egyházi adó és párbérhátrálékok, a boldog időkben felvett kölcsönök kamatainak s törlesztési részleteinek a fizetése sok helyt kétségbeejtő helyzetet teremtettek. Ujabb időben kamatok, kamathátrálékok és az illetékegyenérték be nem fizetése miatt a végrehajtó dobja is megperdült s volt rá eset, hogy egy egyházunk tulajdonát képező iskolai birtok árverésre került. A lelkész és tanítói lakásokon állandó vendég gyanánt települt le a pajzsos férfiú: a szegénység. Sok lelkésztestvérünk könnye nem szárad fel amiatt a fájdalom miatt, hogy gyermekeiket lelkészek és tanítók lassan már nem is képesek magasabb iskolába küldeni s ma már nem ritkák az otthon maradt, földet turó pap és tanító gyermekek. Papi ruha és palást lassan lerongyolódnak, tanítók, kántorok ajkán az ének és a dal lassan elhalkulnak. Sok helyütt a nem adózunk elve, a korszellemnek ez az átkos kinövése valószínűleg lehetetlenné teszi a lelkész és tanító számára az élet lehetőségét is, mert díjlevél szerint őket megillető párbérüket nem kapják meg s a másik darab kenyeret osztogató édes anyai föld pedig a mi vidékünkön már esztendő óta még száraz kenyeret sem ad a földetturó ember kezébe. Bizony most volna ideje annak, hogy a keresztyén egyházak közösen összefogva, bátor, kemény egyetakarással mutatnának rá illetékes

helyen arra a veszedelemre, amely az ezeresztendőös nemzetet a felekezeti iskolák esetleges megszűnésével, a papság, tanítóság, tanárság állandó szegénykedésével fenyegeti. Hiába! meg kellene azt érteni odafennt, hogy a magyar jövő formálói: a kultura igaz hősei kezébe, ha letettük a magyar nép nagyjainak és kicsinyeinek a nevelését, akkor tudnunk kell azt is, hogy a gyermeknevelés gondjában megfáradt sápadt arcú feleséggel, éhes és lerongyolt gyermekekkel körülvett lelkipásztorok és tanítók, mert ők is emberek, családapák! teljes sikerrel nem képesek szolgálni Isten és Haza ügyét. Tudom, hogy él a lelkek mélyén e feltörő keserűség, de én mégis szeretettel kérem e helyről minden őrtálló testvéremet: testvérek! vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok. Istenünk és Hazánk ügyeért szenvedni, nagy dicsőséget szerez mindnyájunknak! Túrni, a jobbat várni, a lemondásban példát mutatni és halovány orcával is még nagyobb lendülettel építeni istenországát és a Haza üdvét, ez a református keresztyén magyar ember számára maradott legdrágább és legszentebb örökségünk!

Tudjuk és látjuk mi, az ország mai nyomorult sorát, de sok mindenről le lehetne itt mondani és le is kell mondani azért, hogy a keresztyén nemzeti kultura hűséges őrtállóinak kezébe ha nem adhatnak is puha kalácsot, de legalább annyi megtehető volna, hogy a napi kenyér gondjától mentesítve legyenek! Önmagát becsüli meg az a nemzet s maga boldogságát munkálja az a nép, amelyik a szebb magyar jövő kialakítóit, legalább a megélhetés napi gondjaitól mentesíteni tudja és akarja.

Iskoláinkban fáradozó tanítók és tanárok szent munkáiról őszi közgyűlésünkön fogunk beszámolni.

Addig is jelenthetem, hogy elnöktársammal együtt ez év folyamán is meglátogattuk a sárospataki főiskolát. Theológus, gimnáziumi és képezdei ifjúságunk tanítási óráin részt vettünk, a tanári karokkal tanácskoztunk a tennivalók felől s a tanári kar és az ifjúság által végzett munkákról a legteljesebb megelégedésünk kifejezésével tehetünk jelentést. A pataki iskoláról az elmúlt esztendőben sokat beszéltek. Pár könnyelmű

diák és volt diák megtévedése az ősi Főiskola jó hírnevének nem árthat. Aki ismeri a pataki Főiskola tanári karának s ifjúságának lelkeségét s tudja, hogy ott az ősök szent öröksége nemzedékről-nemzedékre, fíról-fíra mint megbecsült hagyaték száll át, az tudja, hogy Patakon az ősi szent oltáron krisztusgyújtotta evangéliumi és magyar tűzek lobognak s ez oltár mellett letelepülő nevelők és ifjak elődeikhez mindenkor méltók voltak s míg kő-kövön marad, mindörökké hűségesek is maradnak a pataki lélekhez! A meggondolatlanul támadók felé önérzetes, református magyarok módjára kiáltjuk: teljesítse minden iskola e hazában úgy a kötelességét, mint a pataki tanár és a pataki diák, akkor valláserkölcsi eszmények s a hazaszerelmétől ittasult magyar ifjúság akadályokon keresztültörve, diadalra viszi a Krisztus királyságának ügyét s meg fogja készíteni idejére a magyar feltámadást is!

Törvényben előírt kötelességet teljesítek akkor, amikor bejelentem egyházkerületi közgyűlésünk előtt, hogy az egyházkerületi elnökség ez esztendőben egy theol. helyettes tanárral szemben intést, mint rendbüntetést alkalmazott.

A miskolci fiú reál- és a miskolci leánygimnáziumban végzett tanári és ifjúsági munkát, többnapos ellenőrző munkával figyelemmel kísértem s boldog örömmel jelenthetem, hogy mindkét iskolában ékesen és szép renddel történnek mindenek.

Jelen közgyűlésünk tárgysorozatában szerepel a leánygimnázium új igazgatójának megválasztási ügye. Mi egyakarattal indítottuk el a siker felé a választás ügyét s legjobb lelkiismerettel kérjük meggondolt ajánlatunk egyakarattal való elfogadását.

Leánygimnáziumunk érettségit tett növendékei számára a továbbképzésnek lehetőségei nagyon nehézé váltak. Egyetemre ma szegény szülő nem küldheti a gyermekét. Kerületünkben nincsen egyetlen-egy tanítónőképzőintézet sem. Más kerületben levő tanítónőképzőinkbe vagy nem tudják leányaikat küldeni a szegény lelkipásztorok, tanítók és kisbirtokos szülők, vagy nem veszik fel ezeket a gyermekeket az iskolák túlszűfolt-

sága miatt. Miskolcon van egy róm. kath. és egy izr. tanítónőképzőintézet. Nagyon természetes dolog, hogy a róm. kath. tanítónőképző-intézetbe nem juthatnak be leányaink, mert r. kath. testvéreink számára is alig van hely minden igény kielégítésére. Az izraelita tanítónőképzőbe kénytelen-kelletlen jelentkezik több leányunk, de nagy árat kell érte fizetni. A szombatot meg kell ünnepelniük és a keresztyén ember vasárnapját iskolában kell tölteniük. Ezen segítenünk kell.

Már esztendőkkkel ezelőtt indítványoztam illetékes helyen a tanítónőképzőnk felállítását. Leszavaztak, magam maradtam jóformán elgondolással. Ez évben leánygimnáziumi igazgatótanácsunk határozata alapján memorandumot készítettünk és mint az egyházkerületi elnökség beadványát átadtuk a kultuszminiszter úrnak avégből, hogy 1933. év szeptember 1-től kezdve adja meg Miskolcon, a leánygimnáziumhoz társultan egy tanítónőképzőintézet megnyitásához a nyilvánossági jogot. A memorandumot átadtuk. Még felelet nem érkezett reá. Annyit azonban jelenthetek, hogy a Nagyméltóságú Miniszter úr egyelőre elzárkózik a nyilvánossági jog megadásától, azt mondván, hogy több mint 5000 tanító és tanítónő van oklevél birtokában állás nélkül. Mi azonban kell, hogy azt feleljük, hogy a nemzet boldogulását munkálják a felekezetek, ha a maguk költségén, államsegély nélkül állítanak új iskolákat. Ezt a jogunkat a törvény biztosítja is. Ha Isten életemet megtartja s ha elnöktársam eddigi segítségével áll mellettem, állítjuk, hogy tanítónőképzőintézetünket a leánygimnáziumunkkal kapcsolatosan, újabb államsegély kérése nélkül, fenntarthatjuk. Kétségtelenül el kell ismerne mindenkinek azt, hogyha nem tudnak is elhelyezkedni tanítói állásokon oklevéllel rendelkező tanítónőink, akkor sem baj a tanítói oklevélnek a meglétele, mert a feleség és az édesanya kezében a tanítónői oklevél megszerzésével együttjáró tanulmány és előkészület zálog arranézve, hogy házasságukat, ha megáldja az Isten, nevelői tudásukkal még lelkesebb keresztyénekké és még igazabb magyarokká képesek nevelni gyermekeiket. Tisztelettel kérek határozatot

arranézve, hogy az egyházkerület egyetemének egyakarató elhatározásából tisztelettel kérjük tanítónő-képzőnk felállításával kapcsolatosan a nyilvánossági jog megoldását. A többit bizzuk az Istenre! Ilyen nemes ügyet az Isten nem hagyhat el.

Tisztelettel jelentem be tudomásulvétel végett, hogy időszaki gyűlést egyetlen egy esetben, a vattai lelkészválasztás ügyében tartott bíróságunk.

Legutolsó találkozásunk óta bánatból, örömből nagyon sok kijutott. Sok hűséges munkásunknak maradt üresen őrtálló helye.

Fájdalmas szívvel láttuk már a mult év tavaszán a mi egyik kiválóságunk, dicsekedésünk Domby László egyházkerületi világi főjegyző, a miskolci leánygimnázium hírneves igazgatójának a halál utján való elindulását. A máskor villogó szemén át a mult tavaszi virágnytásakor, az őszi hervadás sápadt lángjai lobogtak s mire eljött a tél, már a minden boldogok hajlékában pihent meg az a fáradhatatlan, mindig dolgozó hűséges munkás, akit mindnyájan csak szeretni tudtunk. Egyéniségének volt valami csodálatos varázsa, amellyel úgy a felnőtteket, mint a tanítványait szétszakíthatatlan szeretetláncokkal tudta magához bilincselni. Bibliás élete, öntudatos református keresztyénsége, egész lénye magánhordozta a magasabbrendű ember, a kiváltságos talentumokkal áldott tudós tanár, széplelkű ember bélyegét. E kiváltságait meglátó emberek megbecsülték s mind magasabb tisztségekre emelték. A tanártársak, az Egyetemes Konvent, Országos Zsinat mind-mind több szolgálatra hívta el őt. És ő, ahová állították, mindenütt csak dicsőséget szerzett mindnyájunk számára. Mint kerületünk világi főjegyzője, zengő, szép magyar nyelven irt, precíz fogalmazással, hozzáértéssel és törvénytisztelettel készített jegyzőkönyvei szinte hozzászólás nélkül fogadtattak el. Istenáldotta ember volt! Ilyenekről mondja az Irás, hogy az igazak fényeskednek e világban örökké! Életpárját sírató özvegye és árvánmaradott gyermekei a főtiszteletű egyházkerülethez intézett, könnyeikkel öntözött kedves levélben köszönték meg kedvesüknek általunk való sokszori meg-

becsültetését. Midőn ezt bejelentem, kérem, hogy boruljunk le mindnyájan az Isten előtt s buzgó imádsággal kérjünk áldást arra a drága életre, amelyik csak jót, csak áldást árasztott maga körül egész életén keresztül. Legyen áldott közöttünk az emlékezetek!

Váratlanul jött a szomorú üzenet új év reggelére, onnan túlról, rab magyar véreink földjéről, hogy akit a mi lelkünk szeret, a szenvedő magyar reformátusság egyik lelki vezére: Péter Mihály püspöktestvérünk, a szlovenszkói tiszáninneri egyházkerület immáron néhai püspöke is megtért atyáink örökébe. Hitvalló, bátor, hős prédikátorok örökét nemcsak örökölte, hanem keresztjét vállaira vévén, a megaláztatás, a megostoroztatás, a börtönnel való fenyegetés minden szenvedéseit örömmel, panaszkodás nélkül hordozta el. A magyar református egyház igazi harcosai között a legjavából való, hit és tudás fegyvereivel vértezett vezérlő katona volt. Imádkozzunk a messzi sírja felett, hogy amiért annyi sokat álmodott és szenvedett, minél hamarabb tegye édes valósággá az örökkévaló Isten, levévén a rabság bilincseit rab magyar véreink kezéről.

Bottlik József az alsóborsodi egyházmegye nagynevű tanácsbirája megérdemel tőlünk haló porában egy sóhajtást, egy áldó imádságot. Nyugodjék békén a magyar fajta e széplelkű szerelmese!

Kiss Gyula nyugalmazott telkibányai lelkész, Kenyeressy Károly geleji lelkész, Bényey József berzéki lelkész, Papp Ferenc nyugalmazott tanító, nyugosznak mind fáradalmaik után a csendes temetőben. Szívünkben élnek mindörökké!

Hogy átvonultak szemünk előtt a bánatos felhők, hadd ragyogjon ki sötétentúlról a nekünk adatott örömek fényessége is.

Sárospataki Főiskolánk világi gondnoki székébe gróf Bethlen Pált hívta el egyházkerületünk egyetakarása. Ünnepeles beiktatása Sárospatakon lesz megtartva június 14-én. Hivatali esküjét mai közgyűlésünk színe előtt teszi le. Székfoglalója meghallgatása előtt is, e helyről is áldáskívánásunkkal öleljük őt körül s bizonyosra tudjuk, hogy az erdélyi lélek a pataki lé-

lekkel összeölelkezve nagy dolgoknak lesz elindítója. Áldja meg őt az Isten minden jó munkájában!

Péter Mihály örökébe Idrányi Barna, az abauji egyházmegye mindenki által szeretett s közkedvelt régi harcosa, az elszakított részen levő nagyszalánci egyház tiszteletreméltó esperes-lelkésze lépett. Tisztes öreg korban, de ifjakat megszégyenítő lélekkel állott a vezéri sorba. Tapasztalatokban gazdag, apostolkodásban fáradhatatlan, eddigi élete zálog a jövőre nézve. Segítse is őt és minden reábízott magyar testvért a jóságos Isten, hogy rabságukban megbizonyíthassák Krisztusban és a szebb magyar holnapba vetett hitüket. Beiktatására Juhász László esperes urat küldöttem ki, lévén én magam uton, püspöklátogatáson, de nem bocsátották be egyházkerületünk képviselőjét. Micsoda ország lehet az, amelyikben úgy megrepegnek egy magyar kálvinista papnak közójük menetelétől is? Emlékezet okáért jelentettem be a bennünket ért sérelmet.

A tiszántuli egyházkerület nagynevű és országos híré világi Vezérét: báró Vay László főgondnokot beiktatási ünnepélyén, bár testvéri szivünk igaz melegével köszöntötte főgondnokunk, mai gyűlésünkről is küldjük el hozzá áldáskívánásunkat, hogy érezze meg a szive, hogy imádságunkba foglaltuk elindulását s áldást kérünk minden jó munkájára!

Az abaují egyházmegye tanácsbiráját: dr. Patay Sámuel, abaujvármegye főispánjává nevezve ki Főméltóságú Kormányzó urunk, e kitüntetése alkalmából testvéri szivünk melegével köszöntjük, s munkájára Isten áldását kívánjuk.

Forgács Gyula sárospataki lelkész, egyházkerületi tanácsbíró testvérünk a budapesti skót missziói lelkeszi-állásával cserélte fel pataki őrtálló helyét. Tudós, tiszteletes ember, kinek szüntelenül való imádkozó élete példaképpül állott előttünk eddig is. Isten kegyelme kísérje őt új állásában is.

Az abauji egyházmegye új elnöksége Farkas Elek esperes és Téglássy András egyházmegyei gondnok, a szeretet minden jeleivel körülölelten álltak az Élre. Gyönyörűség látni őket, kettejüket, nagy megértéssel

vezérkedni. Szerető szivünk igaz melegével köszöntjük őket mindkettőjüket. Gondnoktestvérünket beiktatása után kemény próbára hívta el az Ur, elszólítván melőle holtig hűséges életepárját, az imádságos életű, jószágos feleséget. Az imádkozó életű, bibliás hitű gondnok testvér találjon vigasztalást a halált meggyőző Krisztus amaz üzenetében: Én vagyok a feltámadás és az Élet s aki énbennem hiszen, ha meghal is él az... Ugyanezzel a bizonyágtevéssel teljesedjék meg egyházkerületi belmissziói előadónk, Svingor Jenő belső embere is, akinek ifju hitvesét a közeli napokban helyeztük a miskolci temetőben édes pihenőre.

Ugy jelentették hozzám, hogy Vargha Béla kupai tanítótestvérünk Isten kegyelméből elérte 50. éves tanítói jubileumát. Mint áldott volt eddigi élete, legyenek áldottak a kegyelem esztendején túl szárnyaló még kimért esztehdők is!

Lelkészváltások a következő helyeken történtek: Pósa Péter Miskolcra, Falucskay Benjámín Vattára, csere utján eltávozott Tóth Kálmán karádi lelkész örökébe Sarkady Nagy József, csere utján Bartha Gyula volt sajkókazai lelkész, Vargha Imre volt sajkóivánkai lelkésszel cserélt. Kocsis Jenő Emődről Ládbesenyőre s Demeter Béla Ládbesenyőről Emődre. Bencs Lajos Sajólászlófalvára, Máthé Zoltán Mályinkába, Derzsi Endre Tomorra, Gyüre Lajos Berzékre, Batta János Ricsére erősítették be.

Bejelentem, hogy Takács Imre szemerei lelkészt konventi bíróságunk jogérvényesen lelkészi hivatala elvesztésére ítélte.

Magam munkáiról is megemlékezve, hadd jelentsek be csak annyit, hogy az igyekezet megvolt bennem a jóra s eröm és képességeim szerint igyekeztem megtenni, amit egyházkerületünk érdekében és képviselőtében Isten megtennem engedte.

Legyen áldott az Isten, Aki adott nekem indítást arra, hogy a generális vizitáció áldott munkáinak végzésére elindulhattam. Külön jelentésben számolok be a „generális vizitáció“ utján végzett munkáimról.

A meglátogatott 34 gyülekezeteken kívül hat eset-

ben tartottam előadást Budapesten és több vidéki városban. Több alkalommal vettem részt elnöki tanácsgyűlésen, konventi és zsinati bizottságok gyűlésein, közalapi bizottsági és közös prot. bizottság gyűlésén.

Kihallgatáson jelentkeztünk elnöktársammal együtt Kormányzó Ur Ófőméltósága előtt. Résztvettem sok elő nem sorolható társadalmi ünnepélyeken, vidéken is.

Irodámban igyekeztem mindeneket kiszolgálni s a hozzám érkezett ügyiratokat munkatársaimmal hűséggel és gyorsan elintézni.

S mert én is csak ember vagyok s püspöki őrtálló helyemen egészen kezdő, ha néha-néha vannak bennem fogyatkozások, azokért elnézést kérek. Bennem a test is, lélek is, Istennek hála kész a jóra.

Hogy egyházkerületünk minden tényezője meg sem is érdemelt szeretettel vett püspökségem első esztendejében körül, áldom érette az Istent, Aki az én életem erőtelenségeiben megdicsőítette igen sokszor a maga erejét.

Végezetül csak annyit kívánok még bejelenteni, hogy népmozgalmi, gazdasági, anyagi és másnemű statisztikai adatokat ez alkalommal püspöki jelentésemtől különválasztottam s ezek a statisztikai adatok egyházkerületünk jegyzőkönyvéhez lesznek csatolva külön, táblázatos kimutatásban. A nyomtatásban megjelenő statisztikai adatokat, ajánlom, kerületünk minden tagjának figyelmébe.

E jelentéseim megtétele után, magamat a főtiszteletű egyházkerület további szives jóindulatába ajánlva, vagyok mély tisztelettel.

Miskolc, 1933 június hó.

a főtiszteletű egyházkerület alázatos szolgája

Farkas István
püspök.

Egyházkerületi közgyűlés az új meg-látásokkal teli, egyházi életünknek sebeit őszintén feltáró, de a hit és bizalom lelki tavaszának hangulatát árasztó püspöki jelentést egyetértő helyesléssel tudomásul

veszi s jegyzőkönyvében kinyomtatja. Boldogan látja az egyházkerület két, Isten és a közbizalom által elhívott vezérének megértő együttműködését az egyház javára, Isten nagy nevének dicsőségére. Örömet fejezi ki afelett, hogy kerületünk lelki vezére hivatásához méltóan olyan biztos utakat mutatott a jobb jövő felé azoknak a hitébresztő, léleképítő munkáknak a felkarolásában, amelyeket, mint a vasárnapi bibliai iskolát, ifjúsági és leánymunkát, bibliaórákat, esti istentiszteleteket, iratterjesztést, szegénygondozást, házankénti látogatást stb. a maga részéről e helyen is ajánl a gyülekezeteknek és azok felelős vezetőinek figyelmébe. Az egyházközségek előljáróinak ajánlja, hogy a mind súlyosabbá váló iskolai terhek hordozásához igyekezzenek a politikai község segítségét igénybe venni. Püspök úrnak a sárospataki főiskola közszelleméről, valamint iskolalátogatása eredményéről adott biztató kijelentéseit megnyugvással hallja. A tanítónőképző felállításának már rég idő- és szükségszerűvé vált gondolatát a legteljesebb mértékben a magáévá teszi s püspökünknek e magasztos cél érdekében kifejtendő további fáradozásaihoz megbízását és támogatását adja. A hitünk szerint Istenhez tért Domby László, Péter Mihály, Bottlik József, Kiss Gyula, Kenyeressy Károly, Bényey József és Papp Ferenc emlékét jegyzőkönyvében megörökíti. Idrányi Barna püspököt, báró Vay László főgondnokot, Farkas Elek esperest, Téglássy András egyházmegyei gondnokot, gróf Bethlen Pált, dr. Patay Sámuel, Farkasfalvi Farkas Ábrahám gömörtornai aljegyzőt, a nagy név és szent hagyományok örökösét, az új helyre választott lelkészeket hivatalba

lépésük alkalmából magas tisztségükben, Vargha Béla tanítót jubileuma örömeire atyafiságos szeretettel üdvözli, Téglássy András és Svingor Jenő gyászában igaz részvéttel osztozik, a szükséges részvét- s üdvözlő iratok megszerkesztésével és elküldésével főjegyzőt megbízza. Farkas István püspököt további ragaszkodásáról, bizalmáról és támogatásáról biztosítja.

8. Főjegyző felolvassa Farkas István püspök következő jelentését az egyházkerületben végzett generális vizitációról:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Nagynevű elődeim, vagy tisztos öreg koruk, vagy betegségük, vagy más akadályozó körülmények miatt, nem tarthatták meg a generális vizitációkat. Nekem és az én hűséges segítőtársamnak, a kerületi főjegyző úrnak, — megengedte érnünk az Isten, hogy egy év leforgása alatt 34 gyülekezetben megjelenhettünk, hirdetvén mindenütt az Isten evangéliumát s boldog találkozókat készíthettünk a falusi és városi gyülekezeteinkkel, akikről jól esik bejelentnem, hogy szinte tuláradó szeretettel, a figyelem, el sem képzelhető bizonyosságtévesével becsülték meg és fogadták mindenütt a kerület püspökét és kíséretét.

A kerületi főjegyző ur, — 3 ízben lefolytatott látogatásaink után, — mindenre kiterjedő, alapos jelentésében számolt be a püspöklátogatás áldott munkáiról.

Hogy mégis jelentést kívánok tenni én is, annak oka az, — hogy jelentéstételre kötelez a törvény, — de meg, az én imádsággal és könnyhullással megteljesedett belső emberem is ezt óhajtja.

Emlékezet okáért bejelentem hát, hogy 1932 okt. 16-tól okt. 27-ig meglátogattuk a felsőborsodi egyházmegyéhez tartozó szépséges Bánvölgyén elterülő következő gyülekezeteiket: Sajószentpéter, Sajókazinc, Barcika, Sajókaza, Vadna, Nagybarca, Bánhorvát, Bán-

falva, Bántapolcsány, Dédes, Tardona, Mályinka, Nekézseny, Nagyvizsnyó, Szilvásvár, Sajóivánka egyházközségeket. December 17 és 18-án Ózd és Susa meglátogatása következett. 1933 május 9-től május 19-ig: Szerencs, Ond, Mezőzombor, Mád, Tállya, Abaujszántó, Abaujkér, Korlát, Vizsoly, Vilmány, Göncruszka, Gönc, Tornyosnémeti, Zsujta, Abaujvár, Telkibánya: — alsózempléni és abauji egyházmegyéink gyülekezeteit kerestük fel.

34 egyházban teljesíthettük Megváltónk parancsolatát, hogy széjjeljárván — hirdessük az Isten nagyságos dolgait s egymás hite által épülve, közelebb hajlitsuk egymáshoz a sziveket s a kegyelem drága ajándékait vigyük hittestvéreink közé. Miképpen sikerült ez a mi legjobb szándékú munkánk, azt legfőképpen az egyes gyülekezetek mondhatnák el. Mi egy-egy gyülekezetben otthagytuk a szívünk egy-egy darabjait s úgy éreztük, hogy sok áldó imádság hajolt felénk s napokon át fel nem száradó könnyeinkkel és sirig tartó kedves emlékekkel lettünk gazdagabbak!

Csodálatos szép napok voltak! A Bánvölgyén, — talán sohasem nyilott oly sokáigtartóan, annyi őszi-rózsa s nem fűrösztgette a halványodó Bükk erdőinek leveleit soha annyi éjszakai harmat, mint amikor ott közöttük jártunk! Meghagyta az Isten kedvünkért, az ősz minden virágát, hogy odaérkezésünkig s a búcsúzásig, csak egy is el ne hervadjon künn a mezőkön s amerre mentünk, virágok hajoltak felénk, kinyílt szivekből, mint illatozó kelyhekből az illatár, úgy szállt felénk a mámorító, igézetes, nagyon váró szeretet forró melege.

Tél volt, — mikor a békében — földi mennyországhoz hasonlító Ózd vidékét kerestük fel. Most is imádkozó és dolgozó hivek élnek itt a végen, akik szintén majdnem agyonszorongattak bennünket — a testvéri szeretet meleg ölelésével.

Az abauji völgyeken régen volt olyan áldott májusi esőjárás, mint a mi utunk idején. Sovány tél után — ezt a kalászszevelő májusi esőt várták. Minden nap velünk jött s a nép, az istenadta drága magyar nép,

amelynél jobb, szeretetreméltóbb nép nincs sehol e világon: esőben, sárban, nem sajnálta ünneplő ruháját! A templomok színültig telve mindenütt! A lelkesedés tüze ég minden arcon s ami lelkünk is lángokat fog ennyi szeretet láttára és igyekeztünk imádkozni, Igét hirdetni közöttük úgy, mint akiknek a lelkén keresztül, — úgy éreztük — volt üzenőnivalója az Istennek!

Visszahívásra méltó kedves órák, napok, melyekért érdemes volt fáradni reggeltől alkonyodáson tuli esti órákig, bátorítani, tanítani: Apostolkodni!

Még erősebb lett a meggyőződése, mint eddig volt s legfőbb tanulságul azt vonom le, hirdetve bátran, hogy: Szeretni kell a mi népünket testvéreim. — A pásztorság felséges küldetés közöttük! — Tanítónak lenni szentséges küldetés! Utána kell menni minden léleknek! Törődni kell ezzel az igazán magyar fajtával s örömben, bánatban osztályos atyafinak kell velük lennünk és akkor, ha kell, meg tudnak halni értünk s még jobban az Isten ügyéért! *Hogy tudja* szeretni ez a nép azokat az őrtállókat, akik őket is szeretik igazán — a magamfajta nyitott szemmel szerte járó lelkipásztor láthatta ezt nagyigazán!

Minden gyülekezetben felvett jegyzőkönyv otthagytott példánya igazolja az utódok számára is, hogy hol kellett dicséernünk s hol kellett feddőznünk. Istennek hála, kevés helyen volt szükség a kemény beszédekre.

Bátran jelenthetem, hogy Istenfélő, templomos, zsol-táros és bibliás népek között jártunk s egyik-másik lelkipásztor és tanító kibeszélhetetlen drága ajándék Istentől, egyházkerületünk számára is.

Fájdalom, néhány helyen talákoztunk kényelmes és kötelességet mulasztó lelkipásztorokkal és tanítókkal s ezeket esperestestvéreimnek éberebb ellenőrzésére biztuk, utasításul adván mindenütt a mulasztások pótlását. Presbitériumok eléggé tűrhetően állják helyüket általánosságban, némely helyeken azonban gyönyörűséges szép példamutató életet élnek.

Az általános szegénység jelei, bizony nyilván megetszenek a gyülekezetek életében, de a magyar refor-

mátus nép egyházszeretete, áldozatkészsége; az ünneplőruhába öltöztetett templomok, paplakok és iskolák — azt is igazolták a legtöbb helyen, hogy az ősi oltáron, szegénységünk dacára sem hamvadtak el a szent lángok. Örtálló lelkésztestvéreim! — meg van a mi népünk szívéhez adva Istentől a kulcs, csak meg kell találni azt. Lehetünk anyagiakban szegények, — de a kálvinista magyar fajta lelke telve drága kincsekkel!

Szívem szerint való kötelességet teljesítek akkor, amikor e helyről is leghálásabb köszönetünket küldjük a vendéglátó összes gyülekezetek: lelkipásztorai, tanítói, presbitériumai, gyülekezeti munkásai, a rendezésben nagyon sokat fáradó mindkét rendbeli ifjúságunk és miattunk nagyon sokat fáradó asszonytestvéreinek számára.

Az egyházak vezetői közül: Elek József esperes, majd Lőkös Sándor h.-esperes; Kiss Ernő, Farkas Elek esperesek és Téglássy András egyházmegyei gondnok testvéreink mindig velünk jártak, fáradhatatlan buzgósággal. Szepessy Gyula, Fekete Bertalan, Gosztonzi István, Boros Dezső és Borsos Andor főszolgabíró urak a világi hatóságok képviselőiként a figyelmes szeretetnek valóságos mintaképeivé lettek.

Nagy kitüntetés volt számunkra dr. Patay Sámuel abauji főispán; Ferdinándy Gyula volt miniszter; Faragó Gyula ózdi gyárfőnök és Melczer Lilla orsz. gyűl. képviselő szívbőljött köszöntő beszédei és értünk és miattunk való temérdek fáradozásai.

Feledhetetlen emlék marad számunkra: borsodi, zempléni és abauji kálvinista nemes uraink uri hajlékaikban ellátásunk érdekében történt magyaros vendégszeretetének látása és átélése. Boldog örömmel emlékezhetünk, hogy egyszerű népünk és nemes uraink mindent megtettek arranzva, hogy rajtunk keresztül, — megbecsültsék az Isten egyháza, amelynek növekedéseért: tanítottunk, buzdítottunk, igyekeztünk példát mutatni s ha kellett mindenkinek szolgájává tettük magunkat!

Kérem, hogy ez utóbb nevezett, minket megbecsülő atyánkfiaiainak, kerületünknek is megbecsüléseért, jegy-

zókönyvi kivonatban mondjunk köszönetet. Áldassék érettök az Isten!

Végezetül. egyházkerületünk közgyűlésének színe előtt köszönöm meg fáradhatatlan egyházkerületi főjegyzőnknek temérdek sok, lelkiismeretességgel és nagy örömmel végzett segítőmunkáit, melyek igazán gyönyörűséggé teheték számomra az Isten kegyelméből adatott, édes igáim hordozását!...

S aztán... van egy kérésem... a meglátogatott gyülekezetekhez... Intelmeim, tanításaim, olykori feddéseim, minden cselekedetem munkáiból érezzék meg mindnyájan, hogy én voltam a legboldogabb amikor velük örültem s velük sirtam.

Isten kezében van az életünk s ha, ... bármikor hozná el az Ur életem végét, azt kérem magam számára, hozzanak majd porrá leendő szívem felé, minden templom kicsi kertje mellől egy száll virágot... És én boldogan alszom majd nyugtotadó ágyamon, — mert már életemben abban a hitben éltem, hogy a gyülekezeteim között hagyott szívem egy-egy darabja kél újra életre egy-egy általuk letépett szál virágban. Szememben könyekkel; szívemben imádsággal; ajkamon Istent dicsérő énekkel áldom az Urat: ... Dicsőség az égben Istennek! — Ki megsegítette ez áldott munkák végezésében az Ő alázatos fiát.

Miskolc, 1933. június hó.

Farkas István
püspök

Közgyűlés a jelentésből is örömmel értesül püspökünknek a felsorolt egyházközségekben tett látogatásáról s azokban a főjegyzővel együtt végzett szolgálatairól. Isten segítő kegyelmét kéri ennek az áldott pásztori, lelkigondozói munkának további végzéséhez a kerület minden egyházközsége javára. A maga részéről is hála köszönetet mond mindazoknak az egyházi, egyházmegyei előljáróknak, polgári hatóságoknak és testületeknek, valamint kimagasló társadalmi tényezőknak, akik a

fogadtatások előkészítésével, üdvözlő beszédekkel, megjelenésükkel, kíséretükkel, a vendégszeretet gyakorlásával, vagy bármilyen közreműködéssel püspökünk és kíséretének körútját megfényesítették, szolgálatát megkönnyítették, őket szent törekvéseikben támogatták, számukra idegenben is otthoni légkört varázsoltak, személyükben egyházunkat s az egyház által szolgált Istenországa szent ügyét is megbecsülték.

9. Elnök bejelenti, hogy a bírósági üléseket a közgyűlés helyére délután 3 órára tűzte ki s azokra a bíróság tagjait s az érdekelteket ezuton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

10. A Forgács Gyula eltávozásával és lemondásával megüresedett tisztségekre

egyházkerületi közgyűlés az elnökség javaslata alapján: a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosául megválasztja Farkas Elek gönci lelkész, abauji esperest; az egyházkerületi missziói bizottság tagjául dr. Komjáthy Aladár ózdi lelkészt; a sárospataki tanítóképzőintézet gazdasági bizottságának tagjául Csontos József nyug. gimnáziumi igazgatót s működésükre Isten áldását kéri.

11. Elnökség bejelenti, hogy üresedésben van egy zsinati rendes lelkészi és egy tanárképviselői, szintén rendes tagsági hely; továbbá két lelkészi és egy világi póttagsági hely. Az egyházkerületnél pedig egy lelkészi és egy világi tanácsbírói tisztség; valamint a világi főjegyzőség és egy lelkészi aljegyzőség. Javasolja, hogy ez állásokra rendelje el egyházkerületi közgyűlésünk a szavazást.

Közgyűlésünk felhívja az egyházközségek presbitériumait, hogy az elnökség által bejelentett tisztségekre a szavazást ejtsék meg s a szavazatokat folyó év augusztus hó 1-ig a püspöki hivatalhoz küldjék be.

12. Konventi elnökség közli egyházkerületünkkel, hogy az egyetemes konvent tagjainak és póttagjainak megbízatása 1933 december 31-ével lejár s elnökség útján a konventi rendes és póttagokat az egyetemes konvent 1934—1936 évekre terjedő ciklusára megválasztani és a konventi elnökséghez a választás eredményét a folyó év végéig jelenteni kéri.

Közgyűlésünk az egyetemes konvent 1934—1936 évi ciklusára elnökségen kívül az eddigi alatt felsorolt képviselőket, illetve tagokat választja meg: lelkeszi rendes tagok: Janka Károly és Juhász László; világi rendes tagok: Meczner Béla és Puky Endre. Lelkeszi póttagok: Román Ernő és dr. Enyedy Andor; világi póttagok: Bernáth Aladár és Téglássy András. A választás eredményét az egyetemes konvent elnökségével közölni rendeli.

13. A Báró Baldácsy-alapítvány igazgatósága Budapesten, 1933 május 5-én tartott közgyűlésének VI. sz. határozatával megállapítva, hogy az egyházkerületek meghatalmazottainak megbízatása 1933 végével lejár s felkéri egyházkerületünket meghatalmazottainak az 1934—1936. évekre leendő megválasztására és az igazgatóságnál a folyó év végéig kívánt bejelentésére.

Közgyűlésünk a Báró Baldácsy-alap bizottságába meghatalmazottaknak az 1934—1936. évekre is Farkas István püspököt és Farkasfalvi Farkas Géza főgondnokot; póttagnak pedig Báró Ragályi Balassa Fe-

rencet választja meg s őket ilyen minőségben az igazgatóságnak folyó év végéig bejelenteni rendeli.

14. Elnökség jelenti, hogy a mult évi őszi kerületi gyűléstől vett megbizása alapján a Dombó László halálával megüresedett középiskolai előadói állásra az 1932—1933 iskolai évre Csorba Györgyöt, a miskolci ref. reálgimnázium igazgatóját küldte ki. A miskolci fiureálgimnáziumban esedékes középiskolai előadói teendők végzésére viszont Elekes Imre sárospataki gimnáziumi igazgatót rendelte ki. Egyuttal javasolja Csorba Györgynek további három évre középiskolai előadóul leendő megválasztását, valamint Elekes Imrének a miskolci reálgimnáziumban a felügyelet gyakorlásával újabb három évre leendő megbizását.

Közgyűlés a jelentés és javaslat alapján Csorba György igazgatót középiskolai felügyelőnek 3 évre megválasztja; Elekes Imre igazgatót pedig a miskolci fiureálgimnázium felügyeletével újabb három évre megbizza.

15. Szükségessé válván a közalapi bizottság megalakítása: elnökség javasolja, hogy közgyűlés a bizottságot Farkas István püspök, Farkasfalvi Farkas Géza, Dr. Enyedy Andor, Dr. Gróf Haller József és Dr. Kovács Kálmán tagokból alakítsa meg.

Közgyűlés a közalapi bizottságot a fentebb elősorolt tagokból megalakítja.

16/a. Az isteni elrendelés Dombó László, a miskolci református leánygimnázium nagyérdemű igazgatójának elhalálózásával egyházkerületünket az elé a sulyos és felelőségteljes feladat elé állította, hogy a miskolci református leánygimnázium megüresedett igazgatói állását a törvény rendelkezései szerint választás útján betöltse. Sulyos és felelőségteljes ez a feladat azért,

mert a nagymultu intézet fennállása, fejlődése és virágzása a legszorosabb összefüggésben áll a mindenkori igazgatója egyéniségével, reátermetségével és képességével, és a nagynevű igazgató elődök: Tóth Pál, Mitrovics Gyula, Dobby László lelkes és önfeláldozó munkássága és virágzó képességei elkötelezést jelentenek arra nézve, hogy az intézet igazgatása olyan kiválasztott egyénre bizassék, akinek egyénisége, eddigi működése és képességei az intézet további fejlődésének és virágzásának biztos zálogát képezik. A fenti intézetnek egyházkerületünk által megalkotott és érvényben lévő szolgálati szabályzata szerint az igazgatói állás betöltése választás útján történik, a megválasztás élethosszigra szól s a betöltés felől a tanári kar meghallgatásával és a felügyelő bizottság javaslata alapján az egyházkerületi közgyűlés intézkedik. A tanári kar a Főtiszteletű Püspök Ur intézkedése folytán azt a határozatot hozta, hogy az igazgatói állásba titkos szavazással Czinyéry Barna leánygimnáziumi tanárt ajánlotta megválasztásra. A református leánygimnázium igazgató tanácsa 1933 március hó 25-én tartott ülésében a tanári kar javaslatával egyetértőleg azt a határozatot hozta, hogy az egyházkerületi közgyűlésnek a megüresedett igazgatói állásra Czinyéry Barna leánygimnáziumi tanárnak 6 évre való megválasztását ajánlja egyhangu határozattal. A Czinyéry Barna által működésére nézve becsatolt okmányok annak a bizonyosságát képezik, hogy az intézet tanári kara és igazgató tanácsa valóban méltó, kiváló képességekkel, az egyház és az intézet lelkes szeretetével megáldott és képességeinek már eddigi működéseiben is elismerésre méltó tanujelét nyújtó férfiut ajánl a felelősségteljes tiszt betöltésére. A bemutatott okmányok alapján első sorban megállapítható, hogy Czinyéry Barna mindazoknak a követelményeknek mindenben megfelel, amelyeket az egyházi törvények és szabályok az igazgatói tiszt betöltésére nézve feltételként előírnak. Czinyéry Barna ezen okmányokkal is bebizonyított eddigi működésére nézve csak azt legyen szabad előterjesztenem, hogy: lelkészi családból származott, érett-

ségi vizsgálatot 1905-ben jeles, jó eredménnyel tette le, ezután a sárospataki theologiai akadémiát végezte kiváló eredménnyel és 1909-ben mint jeles végzettségű theologus és segéd lelkészt a főiskola alkönyvtárnokaként alkalmazták, 1910 őszén pedig a berlini egyetemre küldetett ki ösztöndíjjal külföldi tanulmányuttra, ahol is két szemesztert a legkiválóbb tudósok hallgatása mellett, de résztvéve az akkor éledő belmissziói összejöveteleken is, töltött, majd itthon 1911-ben a lelkészi oklevelet tiszta jeles eredménnyel szerezte meg Sárospatakon. Ezután néhány éven át segéd lelkészi tisztet töltött be, mely alatt egyetemi tanulmányait is bevégezte. 1914-ik évben a budapesti tudomány egyetemen tanári szakvizsgáját dicséretes jó eredménnyel tette le, az 1914-ik évben egyházkerületünk egyhangulag a miskolci felső leányiskola tanárává választotta meg, azóta ennél az intézetnél működik. Hogy milyen eredménnyel, arra fényt vet a Domby László igazgató által kiállított 1927 május 14-én kelt eddigi kitünő működését jellemző működési bizonyítvány, ugy Dr. Zeheri Lajos érettségi kormányképviselőnek az 1928 szeptemberében a minisztériumhoz intézett jelentése, amelyben Czinyéry Barna a magyar nyelv és irodalom oktatását „páratlanul kiemelkedő eredményűnek“ jellemezte; ugyanezt világítja meg Dr. Acsay István tankerületi kir. főigazgató 1933 áprilisi látogatásáról készült jegyzőkönyv, amelyben az akkor már helyettes igazgatónak megválasztott Czinyéry Barna működését akként jellemzi, hogy „a munkában előljár jó példával az intézet igazgatója, aki rátermettségével, gondos odaadó munkásságával és nemes ambícióval arra törekszik, hogy az intézet régi hírnevét megtartsa, sőt ezt növelje“. Egyháztársadalmi működését a legilletékesebben emeli ki, Dr. Enyedy Andor a miskolci Kálvin Szövetség ü. v. elnökének a becsatolt nyilatkozata, amely szerint Czinyéry Barna az egyház hitéleti és szervezeti munkákban mindig erőteljesen és eredményesen részt vesz s a Kálvin-szövetségben elejétől fogva példaadó, lelkesítő, vezető szerepet töltött be, s az elismerés koronája az a működési bizonyítvány, amelyet a főtiszteletű püspök ur

Czinyéry Barna működéséről 1933 május 30-án adott, amely szerint nevezett kiváló bizonyosságát adta annak, hogy a nagymultu intézet az ő vezetésével és irányításával nemcsak a régi jó hírnevét megtartani képes, hanem a fejlődés minden lehetőségének zálogául szolgál és méltónak itéli a legteljesebb elismerésre. Mindezeknek figyelembe vétele mellett méltóztassék az egyházkerületi közgyűlésnek az igazgatói tisztt betöltésének a tárgyában törvényszerűen intézkedni.

Egyházkerületi közgyűlés Czinyéry Barna h. igazgató, leánygimnáziumi tanárt egyhangulag hozott határozattal a miskolci ref. leánygimnázium életfogytiglani igazgatójául megválasztja. Működéséhez a főtiszteletű püspök ur a Mindenható Isten áldását és kegyelmét kéri.

16/b. A leánygimnázium igazgató tanácsa 1933 márc. 25-iki ülésében elhatározta, hogy az internátus vezetését az igazgatói hatáskörtől elválasztja s ezt az igazgató tanács által 6 évre megválasztandó egyik bennt-lakó tanárnőre bizza, nem különben, hogy a tanári kar tagjai közül az igazgató tanács 6 évre egy pénztár-nokot választ, aki az intézet igazgatójának ellenőrzése és utalványozási jogának fentartása mellett a pénztárt kezeli.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató tanács határozatait eme szervezési kérdésekben tudomásul veszi és megválasztott igazgatót igazgatói tiszttel ezen új munkamegosztás alapján bizza meg.

17. Egyházkerületünk pénzügyi választmánya és számvevő széke beterjeszti jóváhagyás végett 1933 április hó 25-én felvett jegyzőkönyvét (lásd Függelék), amely szerint a pénzügyi választmány és számvevőszék az egyházkerület és pénztár 1932. évi számadásait tételről tételre megvizsgálta, az egyházkerületi pénztárnoknak a fel-

mentést megadta, az 1933. évi költség előirányzatot megtárgyalta, elfogadta és az egyházkerületi közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

1. Zárszámadás: Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi pénzügyi választmány és számvevőszék jelentését tudomásul véve, az 1932. évi pénztári számadást maga részéről is jóváhagyja és dr. Kovács Kálmán egyházkerületi pénztárosnak, — kifogástalan és pontos kezeléséért elismerésének nyilvánítása mellett, a felmentést megadja.

2. Költségvetés: Jóváhagyja az 1933. évi megállapított költségelőirányzatot, tudomásul veszi, hogy 1933-tól kezdve 5 éven át évi 1.000 P segély, a sárospataki theol. internátus építési segélye címén a költségvetésbe felvétel, hogy a püspök lelkészi lakás átalakítási és irodaberendezési költségeihez az 1933. évi költségvetésben 1.500 P hozzájárulási költség vétetett fel,

megkeresi a Tiszántuli Egyházkerületi nyomdavállalatot, hogy a kiadásában megjelenő zsoldár könyvecskéket megfelelő jó minőségű kiállításban és az eddiginél jelentékenyen alacsonyabb áron hozza forgalomba, mert az eddigi kiállítás és forgalmi ár megnehezíti, sőt sok esetben lehetlenné teszi még a jobbmódú híveknek is az énekes könyv beszerzését. Ennek ellenében hajlandó az egyházkerület a pénztárának eddig juttatott zsoldár jutalék-ról is lemondani, amennyiben eként énekeskönyvünk beszerzését a szegényebb hívek részére is lehetővé teszi,

tudomásul veszi közgyűlésünk, hogy az O. F. B. által az egyházkerület tulajdonául kiosztott és a mindenkori püspök

által hasznélvezett földek tulajdonjogának megszerzésével felmerült költségek címén követelésként 1929. évtől kezdve nyilván tartott 6.670 P, mint követelés töröltessék, figyelemmel arra, hogy ezen költségek lényegében a tulajdonos egyházkerületet terhelik és semmi kilátás sincs a jelenbeni viszonyok mellett arra, hogy ezek a földek bérlőjére átháríthatók legyenek s így ez csak fiktív követelésként jelentkezik.

18. Egyházkerületünk lelkészképesítő bizottsága beterjeszti az 1932. évi december hó 14-én tartott első és második lelkészképesítő vizsgálatról szóló jelentését a következő jegyzőkönyvek alapján:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az 1932. évi december hó 14. napján tartott első lelkészképesítő vizsgálat alkalmából.

Jelen vannak : Farkas István püspök elnöklete alatt dr. Enyedy Andor e.-ker. lelkészi főjegyző, dr. Mátyás Ernő theol. igazgató, dr. Marton János, dr. Trócsányi József, dr. Vasady Béla, dr. Zsiros József, dr. Szabó Zoltán, dr. Újszászy Kálmán theol. tanárok, mint vizsgáló bizottsági tagok.

1. Farkas István püspök meleg szavakkal üdvözölte a vizsgáló bizottság tagjait, bejelenti, hogy Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok akadályozva van a vizsgálaton való megjelenésben, annak ülését megnyitja.

Szolgál tudomásul.

2. Dr. Mátyás Ernő theol. igazgató jelenti, hogy ez alkalommal első lelkészképesítő vizsgálatra egy ifjú jelentkezett : Benke Imre, akinek absolutoriuma rendben van. Jelenti, hogy írásbeli dolgozatait a szabályszerű időben elkészítette és beadta, hogy a tegnapi nap folyamán zárthelyi írásbeli dolgozatát

is elkészítette. Szaktanárok az írásbeli dolgozatokat elfogadták s így semmi akadályja sem forog fenn annak, hogy jelölt vizsgálatra álljon.

Szolgál tudomásul.

3. Dr. Mátyás Ernő theol. igazgató jelenti, hogy a folyó évi szeptember hó 22-én tartott első lelkész-képesítő vizsgálat alkalmával a vizsgálat követelményeinek hitelvi szempontból meg nem felelő Letrich Teréziának, e követelményeknek elégtétele szempontjából készitendő dolgozat kérdéseit vele idejében közölte. Jelenti továbbá, hogy Letrich Terézia két héttel ezelőtt dolgozatát hozzá beküldötte. Theol. kar beható tanulmányozás folytán megállapította, hogy a készített dolgozat a felállított tudományos követelményeknek nem felelt meg, ezért javasolja, hogy lelkész-képesítő bizottság tudományos alapossággal és részletességgel készitendő dolgozat beadására hívja fel Letrich Teréziát.

Vizsgáló bizottság megállapítja, hogy Letrich Terézia félreértette feladatát, s újabb, legkorábban három hónapon belül a theol. karhoz beadandó dolgozat írására kötelezi őt s a félreértések elkerülése céljából a theol. kar által e kérdésben jegyzőkönyvben foglaltakat ajánlja tájékozásul figyelmébe.

4. A vizsgára bocsátott Benke Imre kikérdezte, a következő eredménnyel vizsgázott: Őszöv. írásmagyarázat: jó; Ujszöv. írásmagyarázat: jó; Őszöv. vallástörténet: elégséges; Ujszöv. vallástörténet: jó; Dogmatika: jó, Etika: jó; Egyházi szónoklat: jó, Írásbeli: jó; Általános osztályzata: jó.

Szóbeli vizsgálat befejeződván, elnök az eredményt a vizsgázónak kihirdeti,

5. Farkas István püspök elnök a lelkészi szolgálatra kibocsátván a levizsgázott ifjút, meleg szeretettől áradó bizonyágtétellel hívja fel őt felséges hivatására, amiután dr. Enyedy Andor egyházker. főjegyző kiveszi tőle a hivatalos esküt.

K. m. f.

Farkas István
püspök, elnök.

Dr. Enyedy Andor
egyházker. lelkészi főjegyző.

Dr. Mátyás Ernő
a bizottság előadója és jegyzője.

Dr. Marton János
Dr. Szabó Zoltán

Dr. Trócsányi József
Dr. Zsiros József

Dr. Újszászy Kálmán.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a tiszáninneri református egyházkerület lelkészképesítő bizottságának Sárospatakon 1932. évi december hó 14. napján a második lelkészképesítő vizsgálat alkalmából tartott ülésében.

Jelen voltak: Farkas István püspök elnöklete alatt dr. Marton János, dr. Mátyás Ernő, Szabó Zoltán, dr. Trócsányi József, dr. Vasady Béla, dr. Zsiros József theológiai tanárok, dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző, utóbbi ugyis, mint a lelkészképesítő bizottság jegyzője.

1. A vizsgálatot vezető Farkas István püspök bejelenti, hogy Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok akadályozva van a vizsgálaton való megjelenésben, a többi hiányzó bizottsági tagokat pedig nem kívánta fárasztani, tekintettel arra, hogy a bizottságra mindössze egy javító vizsga felvétele vár. A bejelentés után a megjelent bizottsági tagokat szívélyesen üdvözölve, a gyűlést megnyitja.

Bizottság a főgondnok és a hiányzó bizottsági tagok távolmaradását igazoltnak veszi.

2. Dr. Enyedy Andor egyházkerületi főjegyző bejelenti, hogy Soltész Pál kérvényben folyamodott a gyakorlati teológiából pótvizsgára bocsátásáért. A kérvényt a Püspök ur engedélyezési záradékkal látta el. Mivel kérvényező Kiss Ferenc elnök bizonyítványával igazolta, hogy az országos szeretet-szövetség szolgálatában áll, s e szolgálatának végzését a felsőborsodi egyházmegyében Elek József esperes is igazolta a püspöki hivatalban, s a kérés teljesítésének semmi egyéb akadályja sincs, javasolja a kérvényező vizsgára bocsátását.

Bizottság Soltész Páltól gyakorlati teológiából a pótvizsgát kiveszi, s vizsgája alapján elégtelen érdemjegyét elégségesre javítja ki.

Több tárgy nem lévén, a bizottság ülése véget ér.

Kmf.

Dr. Enyedy Andor
a bizottság jegyzője.

Farkas István
püspök, elnök.

Dr. Trócsányi József
Dr. Mátyás Ernő
Szabó Zoltán

Dr. Marton János
Ujszászy Kálmán
Zsiros József

bizottsági tagok.

Közgyűlésünk a lelkészképesítő bizottság jelentését a megtartott vizsgálatokról megnyugvással veszi tudomásul.

19. Egyházkerületünk elnökségének és teológiai akadémiánk tanári karának rendezésében a szekták ismertetése és ellenük való védekezés tárgyában Sárospatakon 1933. évi április 6—7. napjain tartott lelkési konferenciáról a felvett jegyzőkönyv, mint jelentés beterjesztetett egyházkerületünkhöz.

Közgyűlésünk elsősorban is hálás köszönetét nyilvánítja egyházkerületünk el-

nökségének s a sárospataki theol. akadémia tanári karának a konferencia életrehívásáért s megrendezéséért, ami által módot és alkalmat nyújtottak lelkészi karunknak egy az egyházi életünket közlelről érintő és érdeklő elméleti és gyakorlati kérdésnek megismerésére, köszönetét nyilvánítja továbbá a konferencia összes előadóinak szakszerű alapos előadásaikért. Helyeslőleg veszi tudomásul a Főtiszt. Püspök úrnak azt az intézkedését, amellyel a folyó évi XI. számú körlevelében a konferenciái előadásokat magában foglaló könyv megszerzését a lelkészi könyvtár részére elrendelte. A konferencia aziránti javaslatát, hogy az egyetemes konvent kegyeskedjék 1500 pengőt adni a rendelkezésére álló belbelmissziói alapból lelkészi továbbképző tanfolyamok és konferenciák rendezésére, hogy azokon a legszegényebb lelkészek is megjelenhessenek, közgyűlésünk magáévá teszi s ilyen irányban felterjesztést intéz az egyetemes konventre.

Felkéri végül közgyűlésünk egyházkerületünk elnökségét s theol. akadémiánk tanári karát, hogy e most megrendezett s gazdag lelki nyereséggel zárult konferenciához hasonlóan lelkészi karunk továbbképzése érdekében a jövőben újabb lelkészi konferencia megrendezéséről s megtartásáról gondoskodni kegyeskedjenek.

20/a. Az abauji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett Kiss István felsődobszai lelkésznek az Egyetemes Konventhez a többi lelkészek nevében is előterjesztett azon kérelmét, hogy figyelemmel azon nyert értesülésére, hogy f. évi július hó 1-től az évi rendes nyugdíjintézeti járulékokkal együtt a belépési járulék is hat hónapi egyenlő részletben együtt lesz levonva az államsegély-

ből, azt a tiszteletteljes kérelmet terjeszti elő, hogy a belépési járulékot is fizető lelkészekről, amennyiben e kötelezettségüknek nevezettek az év december 15-éig eleget nem tennének, a következő év első hat hónapjában lennének levonandók az évi rendes tagsági díjon kívül fizetendő járulékok.

Román Ernő egyházmegyei kiküldött ugyanezt a kedvezményt kéri megadni a rendes évi nyugdíjjárulékokra nézve is.

Egyházkerületi közgyűlés ezt, a mai nehéz viszonyokban kellő indokát találó kérelmet pártolólag a Főtiszteletű Egyetemes Konventhez felterjeszti, egyben kéri, hogy a Főtiszteletű Egyetemes Konvent ugyanezt a méltányos intézkedést a többi lelkészek rendes évi nyugdíjjáruléka tekintetében is alkalmazza.

20/b. Az abauji református egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a szikszói egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház Szikszónak az állandó káplántartó helyek közé felvételét kéri, ahova akkor is tartozott, amidőn két lelkésze volt. Kérelme indokául reámutat nevezett egyház, hogy Szikszó jelenben fejlődő vármegyei központ, ahol polgári fiú- és leányiskola, iparos tanonciskola, gazdasági ismétlőiskola is van és egy lelkész által a szikszói egyház kormányzati, templomi, tanügyi, belmissziói, egyháztársadalmi ügyeit csak az egyház kárával lehet végezni.

Egyházkerületi közgyűlés a szikszói egyház fenti kérelmét, figyelemmel az abban felhozott és az egyházkerület által is ismert helyzetre és a szikszói egyházközség sulyos és jelentős érdekét magában foglaló indokokra, az egyetemes konventhez meleg pártolással terjeszti fel.

21/a. Az alsózempléni egyházmegye felterjeszti 29/933. sz. azon határozatát, amelyben kimondotta, hogy a súlyos anyagi viszonyok között élő egyházközségeink felszaporodott illetékegyenérték-hátrálékuknak részletfizetési kedvezménnyel való befizethetése s a jövőre nézve pedig a kivetésnek a valóságos viszonyoknak megfelelő méltányosabb alapon való végrehajtása érdekében tegyen az egyházkerületi közgyűlés illetékes helyen megfelelő intézkedést.

Egyházkerületi közgyűlés a határozatban foglalt kérelmet azzal terjeszti fel egyetemes konventünkhöz, hogy a fizetni nem képes egyházaink felszaporodott illetékegyenérték-tartozásának több évi részletben eszközölhető megfizethetése érdekében terjessze elő kérelmünket a pénzügyminisztériumnál és kérje egyben olyan rendelkezés kiadását, amely szerint az illetékegyenérték kivetésének az 1940. évig terjedő érvénnyel megállapított alapja a tényleges értékviszonyoknak megfelelően már az 1934. évtől kezdődő hatállyal felülvizsgálat alá vehető és ennek eredményeként az illetékegyenérték összege újból megállapítható legyen.

21/b. Az alsózempléni egyházmegye felterjeszti 28/1933. sz. azon határozatát, amelyben a jövedelmeikben sokszorososan csonkult terményjárandóságu lelkészeket az adókivetés során ért sérelmek orvoslása és méltányosabb elbánásban való részesítés céljából kéri az egyházkerületi közgyűlésnek az egyetemes konvent utján a pénzügyminisztériumnál való közbelépését.

Egyházkerületi közgyűlés a kérelmet teljesíthetőnek nem találja, mert az adókivető szervek úgy a lelkészi illetményföldek jövedelmét, mint a lelkészek részére terményben befolyt jövedelem ösz-

szegét a minden egyes adózóval szemben kötelező kulcs figyelembevételével, az adózó bevallása alapján állapítják meg és az ezen alapon történt adókimutatás jogorvoslattal megtámadható, mi okból a felterjesztésben foglalt kérelem teljesítése nem indokolt azért sem, mert a gazdasági viszonyok általános leromlása a pénzügyminiszterium által e tárgyban kiadott rendelkezés szerint az adókimutatás során egyébként is figyelembe veendő.

21/c. Az alsózempléni egyházmegye 27/933. sz. határozatában felterjesztéssel él az egyházak által kötött tüzbiztosításoknál mutatkozó túlbiztosításoknak a biztosítás tárgyának újból értékelése útján eszközrendelhető megszüntetése és a belkörü tüzbiztosítás előkészítése és mielőbbi megvalósítása iránt.

Egyházkerületi közgyűlés megbizsa az egyházkerület püspökét: adjon ki utasítást aziránt, hogy az egyházmegyék esperesei az egyházak által kötött biztosítások felülvizsgálásának az eredményéhez képest gondoskodjanak a biztosítás tárgyainak időközben beállott értékcsökkenése következtében mutatkozó látszólagos túlbiztosítások megszüntetéséről.

A belkörü biztosítás még nem lévén időszerű, annak előkészítése, illetve megvalósítása iránt ezidőszerint intézkedés tétele sem szükséges.

21/d. Az alsózempléni egyházmegye 26/1933. sz. jkvi határozatával felterjeszti a zemplénagárdiegyház aziránti kérelmét, hogy egyházkerületi járuléka a mai válságos anyagi helyzetre való tekintettel a minimumra csökkentessék. E tárggyal kapcsolatos a felsőborsodi egyházmegye f. évi tavaszi közgyűléséből felterjesztett amaz indítványa, hogy a kulturadó címen az egyes egyházakra kivetett köztartozás mérsékeltesse, illető-

leg a kivetés alapjául szolgáló buza-mennyiség a mai értékben számittassék.

Közgyűlésünk mindkét kérelmet leteszi véleményezésére pénzügyi választmányához.

21/e. Az alsózempléni ref. egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a tállyai református egyház azon jelentését, hogy Rácz Gábor, az egyház tiszteletbeli főgondnoka végrendeletében 5000 P-t hagyományozott azzal a rendeltetéssel, hogy ezen összeg „Rácz Gábor“ pénzalapítvány néven tőkéjében érintetlenül maradjon, kamatai pedig azon csekély összeg kivételével, amely a néh. alapító sirjának a gondozására szolgál, — az egyház közszükségletének fedezésére fordítandó.

Ezenfelül néh. Rácz Gábor akként is rendelkezett, hogy Tállyán levő összes ingatlanai, amennyiben az örökösként megnevezett ifj. dr. Rácz Lajos unokaöccse férfi és leányági leszármazók nélkül halna el, illetve ezen családnak magva szakadna, szintén a tállyai református egyházra szálljanak, mint „Rácz Gábor ingatlan alapítvány.“

Ezen utóbbi rendelkezés tekintetében Rácz Lajos ny. kuriai tanácselnök, mint a végrendeletben megnevezett ifj. dr. Rácz Lajos kiskorú törvényes képviselője az általa szerkesztett alapító levélben azt az ajánlatot tette, hogy az egyháznak, amennyiben az ingatlanra vonatkozó utóöröklési jogáról lemond, annak megváltása fejében 800 P készpénzt azonnal megfizet, mely az örökhagyó szándékai szerint, mint „Rácz Gábor ingatlan alapítvány“ kamataiban az egyház közszükségleteinek fedezésére fordítandó, egyébként akár pénz, akár mint ingatlan csonkítatlanul fenntartandó.

A tállyai egyház presbitériuma és közgyűlése akként határozott, hogy mérlegelve a viszonyokat az utóöröklési jog helyett a 800 P alapítványt fogadja el és mindkét alapítványt a Rácz Lajos ny. kuriai tanácselnök által szerkesztett és a végrendelet rendelkezéseinek megfelelő alapítólevél szerint s annak elfogadása mel-

lett hálás köszönettel kezelésbe veszi s e határozatainak jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés a legmélyebb hálával és köszönettel veszi tudomásul Rácz Gábornak, a tályai egyház nagyérdemű tb. főgondnokának az egyház iránt való lelkes és áldozatos szeretetéről és nagylelkűségéről tanuskodó végrendeleti alapítványait s a tályai egyház presbitériumának és közgyűlésének ezen alapítványok elfogadása tárgyában való határozatát jóváhagyja és megerősíti és pedig az utóöröklési joggal hagyományozott ingatlanok helyett a 800 P készpénznek alapítványul elfogadását abból az indokból, mert maga részéről is helyesnek találta az egyház azon álláspontját, hogy az emberi számítás szerint bizonytalan és perekre is okot adó utóöröklési jog érvényesítése helyett az egyházra is előnyös 800 P készpénzalapítványnak feltétlen kézhez vétele. Jóváhagyja egyházkerületi közgyűlésünk az ezen alapítványok tekintetében megszerkesztett alapító leveleket is.

22. A felsőborsodi egyházmegye pártoló véleményével felterjeszti a laki egyháznak a Főtiszteletű Egyetemes Konventhez intézett kérvényét, melyben a nevezett egyház, tekintettel az 1929. évben vásárolt II. tanítói lakóház vételéből az újjáépítéséből származó 1620 arany dollár tartozására, amelynek a törlesztési részleteit teljesen képtelen az egyház fizetni a rossz gazdasági viszonyok folytán és tekintettel az egyházközséget a folyó évben tüzeset folytán is ért károsodásra, a Főtiszteletű Egyetemes Konventtől 1000 P. egyszersmindenkori segélyt kér.

Egyházkerületi közgyűlés a laki egyház ezen súlyos indokok által megalapo-

zott segélykérését a Főtiszteletű Egyetemes Konventhez meleg pártfogásával felterjeszti.

23/a. A gömörtornai egyházmegye felterjeszti lelkészegyesületének a tiszáninneri egyházkerület megalakulásának, illetve az első tiszáninneri egyházkerületi közgyűlésnek 200 éves évfordulója megünneplésére vonatkozó javaslatát, mely szerint az évforduló alkalmával a kerület története irassék meg s az évforduló méltó ünnepélyel ünnepeltessék meg.

Közgyűlés a gömörtornai egyházmegye, illetve lelkészegyesület javaslatát nemcsak örömmel karolja fel, hanem azt teljes mértékben a magáévá is teszi. A közelgő évforduló méltó megünneplésének előkészítésével intéző bizottságot megbízza azzal, hogy erre a célra magát megfelelő és szükségesnek, célszerűnek látszó módon új tagokkal is kiegészítse és az évforduló ünnepének részletes tervét az őszi közgyűlés elé terjessze. Az alsózempléni egyházmegye elnökségét azonban már most felhívja, nem volna-e lehetséges az évfordulói egyházkerületi közgyűlést az első egyházkerületi közgyűlés színhelyén, Hernádnémetiben tartani? Az egyházkerület történetének megírására dr. Marton János egyháztörténelem professzort felkéri, az egyházi testületek vezetőit és az egyházközségek lelkészeit pedig utasítja, hogy a tudós szerzőnek adatgyűjtési munkájában segítségére legyenek. Kívánatosnak tartja azonban az egyházkerület történetének rövidebb formában, népszerűbb modorban való feldolgozását is és ezzel dr. Enyedy Andor főjegyzőt bízza meg.

23/b. A gömörtornai egyházmegye 31/1933. számú jegyzőkönyvi határozatával lelkészegyesületének elő-

terjesztése alapján azzal a kérelemmel fordul egyházkerületünkhöz, hogy a káplánok elhelyezkedését a kerületek keretei közé szorító szabályrendelet — tekintettel arra, hogy a lelkészi oklevél az egész ország területére érvényes s a törvényt lerontó szabályrendelet jogilag sem lehet érvényes — akként módosíttassék, hogy bizonyos méltánylást érdemlő esetekben e szabályrendelet szigora mellőztessék.

Közgyűlésünk a gömörtornai egyházmegye kérelmét a káplánok elhelyezésére vonatkozó megállapodás alól teendő kivételek statuálására nem teheti magáévá. Egyházkerületünkben elsősorban a sárospataki theol. akadémiáról kikerült ifjakat kell elhelyezni, amiből következik, hogy a saját ifjaink elé — helytelen precedensek alkotásával — más kerületek ifjait nem helyezheti kerületünk.

23/c. A gömörtornai egyházmegye 32/1933. számú jegyzőkönyvi határozatával lelkészegyesületének előterjesztése alapján azt a javaslatát s kérelmét terjeszti egyházkerületünk útján az egyetemes konventre, hogy mivel a káplánok fizetésére előirányzott 97.000 pengőből fizeti a konvent a szolgálatképtelen lelkészek mellett működő segédlelkészeket is s ezek a szolgálatképtelen lelkészek a nyugdíjintézet jelenlegi helyzete miatt nem mehetnek nyugdíjba s így tulajdonképpen a nyugdíjintézetet tehermentesítik, méltányos volna, ha a nyugdíjintézet fizetné a szolgálatképtelen lelkészek káplánjait, adván részükre, valamint a káplántartó kongruás lelkészeknek is havi 45—45 pengőt, hogy így a káplánokat jogosan megillető 97.000 pengőből ők is megkaphassák a havi 45 pengőt.

Közgyűlésünk a gömörtornai egyházmegyének a káplánok fizetésének a lelkészi nyugdíjintézet terhére történő rendezésére tett javaslatát, amelynek gyakorlati

keresztülvitele tisztán a nyugdíjintézet teherbíró képességétől függ, arra való tekintettel is, hogy lelkeszeink csak kivételes esetekben mehetnek nyugdíjba s így továbbszolgálatukkal tényleg a nyugdíjintézetet tehermentesítik, pártolólág terjeszti fel illetékes elbírálásra és a lehetőségek megállapítása után hozandó döntésre az egyetemes konventre.

23/d. A gömörtornai egyházmegye 38/1933. számú jegyzőkönyvi határozatával tanítóegyesületének felterjesztése alapján panasz tárgyává teszi, hogy a felekezeti tanítók terményilletményei nem a mai értéknek megfelelőleg vannak értékelve, ami által tetemes javadalmi csonkulást szenvednek. Kéri egyházkerületünk útján az egyetemes konventet, hogy tegyen meg minden törvényes lépést a kultuszkormányánál a felekezeti tanítók fizetésének méltányos rendezésére.

Közgyűlésünk a gömörtornai egyházmegyének a felekezeti tanítók terményilletményének helytelen értékelésére s ebből származó tetemes anyagi veszteségére rámutató határozatát teljesen magáévá teszi és bár tudomása van arról, hogy a kultuszkormány ezt a kérdést napirenden tartja s a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a parlamentben a kultusztárca költségvetésének tárgyalása során ígéretet is tett e sérelmezett ügynek még az új iskolai év előtt történendő orvoslására, mindazáltal egyetemes konventünk megértő támogatásába s jóakarató figyelmébe ajánlja e kérdés gyors megoldásának a kultuszkormányánál leendő szorgalmazását.

23/e. A gömörtornai egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti az aggteleki egyház elnökségének azon kérelmét, hogy az egyházközségnek

a Putnoki Takarékpénztár R.-T.-nál fennálló, kamatokkal és egyéb illetékekkel 13.500 aranypengőt kitevő tartozása a Putnoki Takarékpénztár R.-T. részére bekebeleztessek.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy az egyházi törvény I. t.-c. 22. §. 2. pontja a kölcsön felvételét határozottan az egyházközségi közgyűlés hatáskörébe utalja, már pedig a jelen esetben is a felterjesztett iratokból kitűnően az egyház régi kölcsönének újabbi kibővítéséről van szó, már pedig az aggteleki egyházközség közgyűlése ebben a kérdésben nem határozott, de a jóváhagyandó biztosítéki okiratot az egyházközség elnöksége egyébként sem terjesztette fel, de nem terjesztette fel azoknak az egyházi ingatlanoknak a telekkönyvi szemléjét sem, amelyekre az egyház a szóbanforgó jelzálogi bekebelezésre az engedélyt megadni óhajtja, de nem terjesztett végül elő a kérvényező egyház arra nézve sem okmányyszerű adatokat, hogy mennyi volt az egyháznak a nevezett pénzügyintézetnél az eredeti kölcsöne, úgy nem tárta fel nevezett egyház azt sem, hogy melyek voltak azok az érellyes intézkedések, amelyek a fennállott kölcsön elhatározott törlesztési részleteit kamatai befizetésének biztosítása tekintetében körültekintően elhatározottak és eredménytelenül hajtattak végre, de nem nyújt felvilágosítást a kérvényező egyházközség arránézve sem, hogy egyházkerületi közgyűlésünk 1931. évi június hó 17-ik napján 109. sz. alatt jóváhagyott az az intézkedése, hogy a Putnoki Hitelbank és Takarékpénztár R.-T.-nél akkor még 10.420 P.-ben bejelentett váltótartozásának részbeni törlesztésére 5000 P. u. n. gyufaköl-

csönt vett fel, milyen eredménnyel végződött, fel lett-e ez a kölcsön véve és ha igen, az egyházkerület határozott rendelkezése ellenére miért nem fordított a fenti kölcsön apasztására,

az aggteleki egyház kérelmét ezuttal elutasítja és a gömör-tornai egyházmegye elnökségének a figyelmét a legutóbb említett körülményre külön is felhívja.

23/f. A gömör-tornai egymázmegye 39—1933. számú jkvi határozatával jelenti, hogy amennyiben az elintézendő ügyek feltétlen fontossága nem kívánja, őszi közgyűlést nem tart, hanem a szükségesnek mutakozó ügyeknek az őszi közgyűlés helyett leendő elintézésére az elnökségen kívül Ablonczy László, Dr. Páhy József, Lipták István, dr. Székely József, Lukács Endre, vitéz dr. Gööz Lajos rendes és dr. Seress István póttagból álló intézőbizottságot választ.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegyének a gyakorlati, takarékosági szempontok által sugalt határozatát az intézőbizottság megszervezése és az egyházmegyei intézőszervek közé leendő beiktatása tárgyában elvben helyesnek ismeri el, figyelmébe ajánlja azonban az egyházmegyének, hogy az új E. T., amelyek ez év folyamán már hihetőleg életbelépnek, hivatalosan is beillesztik az egyházmegye keretébe az intézőbizottságot. Függesse fel azért a gömör-tornai egyházmegye határozatának végrehajtását erre a kevés időre.

23/g. Főtiszt. Püspök ur egyházkerületünk hivatalos lapjának f. évi január 15.-i számában a III. körlevele 2. pontja alatt közölte az egyetemes konvent szanáló bizottsága 1932 október 28-án tartott ülése 16 szám alatt hozott következő határozatát:

„Elemi iskoláinkkal kapcsolatban egyetemes egyházunk utasítsa törpegyülekezeteinket, hogy a tanítói állások megüresedése esetén a lelkész-tanítóságra térjenek át. Utasítsa arra is, hogy amennyiben a törpegyülekezet államsegélye a növendékek csekély száma miatt megvonatik, a lelkész fegyelmi felelősség mellett köteles a tanító nélkül maradt iskolában a tanítást átvállalni és csak felettes egyházi hatóságok előzetes hozzájárulása esetén szüntethető meg akármelyik törpegyülekezetünk iskolája oly módon, hogy annak növendékei más iskolába utaltassanak. A bizottság felhívja az egyházkerületeket, hogy már most állapítsák meg és tegyék közhírré azoknak az egyházközségeknek a jegyzékét, amelyek a tanítói állás megüresedése esetén kötelesek a lelkésztanítóságra áttérni.“

Püspök Ur e határozat folyamánaképpen jelzett körlevelében felhívta az egyházmegyéket, hogy vonatkozó javaslataikat az egyházkerületi közgyűlésre terjesszék fel.

E felhívásra jelentését csupán a gömör-tornai egyházmegye küldte be. Jelentésében előadja, hogy az egyházmegye területén négy ilyen törpegyülekezet van: Hidvégardó, Szögliget, Teresztenye és Tornakápolna, ezek azonban mind leányegyházak, amelyekről a lelkész távol, az anyaegyházban lakik, sőt Tornakápolna és Teresztenye ugyanegy anyaegyházhoz, Szöllősdóhoz tartozik. Hidvégardót pedig anyaegyházától, Bódvavendégitől, ahol a lelkész lakik, a trianoni határ választja el, amelyen rendszeresen át nem járhat.

Jelenti végül, hogy ez ügy tanulmányozására a négy gyülekezethez bizottságot küldött ki.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegye jelentését azzal veszi tudomásul, hogy kiküldött bizottságának az ügy végleges megoldására teendő javaslatát pótlólag terjessze fel s felhívja a jelentést nem adott abauji, alsóborsodi, alsózempléni és felsőborsodi egyházmegyéket, hogy vonat-

kozó jelentéseiket s javaslataikat őszi közgyűlésünkre mulhatatlanul terjesszék fel.

23/h. A gömör-tornai egyházmegye felterjeszti 34/1933. sz. azon határozatát, amelyben az egyházaknak a tanítói nyugdíjárulék fizetési kötelezettsége alól való mentesítése céljából közbenjárásra kéri fel az egyházkerületi közgyűlést olyképpen, hogy az eddig felszaporodott tartozások töröltessenek, a jövőre vonatkozóan pedig háritassék át a teher a politikai községekre, vagy ahol ez nem lenne lehetséges, egyházaink csak a régi 24 P-t legyenek kötelesek fizetni.

Egyházkerületi közgyűlés a kérelmet teljes egészében magáévá teszi s az évről-évre szaporodó nyugdíjárulékot fizetni képtelen és már-már a teljes anyagi összeomlás szélén álló egyházaink megmentése érdekében ismételten felterjesztést intéz az egyetemes konventhez aziránt, hogy egyházainkra megkérdezésünk nélkül és autonómiánk megsértésével rárótt ezen tehernek a politikai községekre való áthárítása érdekében nyomatékosan lépjen közbe az államhatalomnál és kérje egyben az egyházak eddig felgyűlt ezen tartozásainak a törlését, a jövőt illetően pedig annak kimondását, hogy ahol ezen teher a politikai községekre át nem háritható, egyházainkat e címen ne terhelje több évi 24 P-nél.

24/a. Az egyetemes konvent f. évi május 3—5 napjain tartott ütéséből 46. sz. jkvi határozatával felhívja egyházkerületünket a közalapi járulékok befizetésének szorgalmazására, utalva a szanáló bizottság 1932 évi 9. számú határozatára, amely szerint a közalapi járuléktartozás az adósegélyekből levonandó, felhívja továbbá egyházkerületünk utján az espereseket, hogy azok ellen a nem adósegélyes egyházközségek ellen,

amelyek egy évi járulékkal, vagy ennél magasabb összeggel tartoznak a közalapnak, a közigazgatási végrehajtást kérjék meg s felhatalmazza az espereseket, hogy azoknak az egyházközségeknek, amelyek az 1933 évi közalapi járuléukat s hátralékuknak legalább egyötöd részét 1933 évi október 1-ig akár önként, akár a végrehajtás sosán beszolgáltatták, a tartozás négyötödének négy év alatti négy egyenlő évi részletben leendő megfizetésére halasztást adhassanak s felhatalmazza végül az egyházmegyei közalapi pénzkezelőket, hogy azoknál az egyházközségeknél, amelyek 1932 december 31-én fennállott közalapi hátralékukat az 1933 és 1934 évben két egyenlő részletben mindenkor október 1-ig befizetik, a hátralékok után késedelmi kamatok felszámítását mellőzzék.

Ugyancsak közli az egyetemes konvent, hogy az 1933 évre szóló járulékkimutatás összeállítását az 1930 évi népszámlálás adatai alapján rendelte el, s a vonatkozó felhívást az egyházmegyéknek már kiadta.

Közgyülésünk felhívja az egyházkerületi pénztárt, az espereseket, az egyházmegyei közalapi pénzkezelőket egyetemes konventünknek a közalapi járulékok beszedése, behajtása iránti rendelkezésének szigorú végrehajtására.

24 b. A tiszántuli egyházkerület az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye javaslatára 444—1932. sz. jkvi határozatával, hivatkozással az egyházainkra súlyosbodó nehéz gazdasági helyzetre, felterjesztést intézett az egyetemes konventre, kérve a közalapi járulékok 50⁰/₀-os csökkentését, illetve a kivetett összeg felének segély címén történő visszautalását s ezt a határozatát egységes állásfoglalás megtétele céljából megküldötte egyházkerületünknek is.

Közgyülésünk tudatában van annak, hogy a mai válságos helyzetben az egyházainkra kivetett mindennemű járulék

sokszoros és szinte elviselhetetlen teher-tételt jelent, de tudatában van annak is, hogy az országos közalap milyen áldáso-san működik épen szegény egyházaink segélyezése által. A közalapi járulékoknak javasolt vagy bárminemű csökkentése azért közgyűlésünk véleménye szerint csupán az országos közalap egyetemes jellegű ér-dekeinek, fontos missziójának sérelme nél-kül volna eszközölhető.

E határozatát közgyűlésünk az egye-temes konventtel és a tiszántuli egyház-kerülettel közölni rendeli.

24/c. Az egyetemes konvent f. évi május 3—5 nap-jain tartott üléséből 196. sz. jkvi határozatával közli egyházkerületünkkel, hogy elemi népiskoláinkban az osztályozásnál használandó érdemjegyeket az állami elemi népiskolákban használtakkal megegyezően a kö-vetkezőképen állapította meg:

Magaviseletnél: dicséretes, jó, tűrhető.

Szorgalomnál: dicséretes, változó, hanyag.

Előmenetelnél: kitünő, jeles, jó, elégséges, elégtelen.

Közli továbbá, hogy felhatalmazta a Debrecen szab. kir. város és a Tiszántuli Református Egyházkerület Könyvnyomda Vállalatát, hogy a református elemi nép-iskolák számára szolgáló értesítő könyvecskét ezeknek az érdemjegyeknek figyelembevételével kinyomathassa és forgalomba hozhassa.

Közgyűlésünk az egyetemes konvent-nek az elemi népiskolai érdemjegyek meg-állapítására vonatkozó határozatát tudomásul veszi s annak betartására felhívja elemi iskoláink tanítótestületeit s felügyelő hatóságait.

24/d. Az egyetemes konvent elnöksége 2185-1933. számú leiratával felhívta egyházkerületünket a 248-1932. számú konventi határozatra való utalással az alapítvá-

nyokról és meghagyásos juttatásokról szóló szabályrendelettervezetre vonatkozó véleményének és jelentés megtételére.

Közgyűlésünk annak megállapítása mellett, hogy egyházkerületünknek az alapítványokról és hagyományos juttatásokról szabályrendelete nincs, a dunántúli egyházkerület idevonatkozó szabályrendelettervezetét általában elfogadhatónak tartja s annak alapján szükségesnek véleményezi egy, az összes egyházkerületekre kötelező egységes szabályrendelet kidolgozását. E jelentését s véleményét az egyetemes konventre tisztelettel felterjeszti.

24/e. Egyetemes konvent f. év május 3—5 napjain tartott ülésének 186. számú határozatában az iskolai év kezdetét és végét továbbra is a konventi reádtartás 141. §-ában megszabott időpontok szerint állapítja meg.

Közgyűlés a határozatot helyeslőleg veszi tudomásul.

24/f. Egyetemes konvent 192-1933. sz. határozatával véleményt kér egyházkerületünktől a tanítóképző-intézeti vallástani kézikönyvek változtatására és a vallástani tanítóképesítő vizsgálati szabályzat módosítására nézve.

Közgyűlésünk maga is kívánatosnak tartja a tanítóképző-intézeti vallástani kézikönyvek mielőbbi változtatását. Egyben helyesli a vallástani tanítóképesítő vizsgálati szabályzatnak az egyetemes tanügyi bizottság által javasolt, olyan irányú módosítását, hogy a növendékek a második osztály elvégzése után ó- és újszövetségi bibliaismeretből; a negyedik osztály elvégzése után az egyháztörténetből tennének

részleges képesítő vizsgát s így a tanító-képesítő vizsgálatra csak az V. évfolyam anyaga : a hit és erkölcsstan, továbbá a vallástani tanítás módszertana maradna.

24/g. Az egyetemes konvent megküldi tudomásulvétel végett a Budapesten 1933. évi május 3—5. napjain tartott ülésének 193. sz. jegyzőkönyvi kivonatát, melyben egyetemes konventünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr azon rendelkezését, hogy jövőben a tanító és tanítónőképző-intézetekbe érettségi bizonyítvány és különbözeti vizsgálat alapján csak a IV. osztályba vehető fel a folyamodó tanuló, tudomásul veszi s a református egyház képzőintézeteiben az 1933/34. iskolai évtől kezdve életbelépteti és ennek megfelelőleg a magyarországi református tanító- és tanítónőképző-intézetei számára 274/1930. sz. határozatával alkotott rendtársági szabályzat 9., 15. és 170. §-ait módosítja.

Egyházkerületi közgyűlés egyetemes konventünknek ezen határozatát a sárospataki ref. tanítóképző-intézet igazgatóságával közli.

24/h. Az egyetemes konvent elnöki tanácsa 1932. november 26-án Budapesten tartott ülésének 7. számú határozatával véleményt kér egyházkerületünktől arra nézve, kívánatosnak tartja-e egyházkerületünk annak a szorgalmazását, hogy a theológiára beiratkozott nőhallgatók is érvényes lelkésztanítói oklevelet szerezhessenek? A férfihallgatók számára nyújtott különleges feltételű vizsgai és oklevélszerzési kedvezmény ugyanis a miniszter értelmezése szerint nőhallgatókra nem vonatkozik, mert lelkészek, illetve lelkésztanítók csak férfiak lehetnek.

Közgyűlésünk, — bár önálló lelkészi, így lelkésztanítói állásra is törvényeink szerint csak férfi alkalmazható — mégis kívánatosnak tartja theológiánk női hall-

gatói számára is a tanítói oklevél különleges és kedvezményes módon lehetségessé váló megszerzésének kedvezményét. Kívánatosnak tartja ezt nem a lelkesztanításág érdekében, hanem abból a szintén igen lényeges szempontból, hogy egyházi tanítói és hitoktatói állásainkban minél több olyan nő helyezkedjék el, akik theológiai és tanítói képzettséggel és képesítéssel egyaránt rendelkeznek.

24 i. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület püspöke megküldi hasonló célu állásfoglalás végett a fenti egyházkerület 1932. szeptember 8-án tartott közgyűlésének határozatát, amely a „Baldácsy-alapítvány“ ügyvivőjének 1931 évi jelentése kapcsán nem látja teljesen megindokoltnak, hogy a fenti alapítvány kezelésében a gazdasági viszonyok leromlásából folyó károsodás egész terhe kizárólag az igényjogosult egyházkerületek vállaira háríttassék át, felterjesztést intézett az alapítvány igazgatóságához és közgyűléséhez és annak figyelmébe ajánlotta a haszonbér követelések megfelelő biztosítását, a behajtás kellő szorgalmazását, a felelősség kérdésének a megvizsgálását és az ügyviteli költségek leszállítását. Ugyane tárgyban a tiszántúli ref. egyházkerület is megküldötte hozzá 1932 december 15—16 napjain tartott közgyűlésének határozatát, amelyben szintén kéri a fenti alapítvány igazgatóságát, hogy az egyházaknak juttatott csekély osztalékra tekintettel az ügyvivő évi tiszteletdíja egy egyházkerületnek juttatott osztalék egyharmad részénél több ne legyen és ehhez szabassék a jegyzői tiszteletdíj is.

Időközben érkezett az egyházkerület elnökségéhez a fenti alap igazgatóságának a fenti felterjesztésekre válaszul hozott, 1933 április 19-én kelt jegyzőkönyvben foglalt határozata, amely közli, hogy az igazgatóság felelőssége teljes tudatában intézkedik az alap kezelése tekintetében, a haszonbér fizetések elmaradása rajta kívül álló okokból, a gazdasági krízis folytán történik, a haszonbérlelők ellen több esetben már

eljárt peres uton, sőt végrehajtásilag is és az alap némi károsodása csak az intézkedési körökön kívül bekövetkezett kis haszonbérletek törvényszerű alapítása folytán következett be, végül, hogy az ügyvivő és igazgatósági jegyző tiszteletdíjait önkéntes lemondások folytán 25 százalékkal apasztotta.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület és a tiszántúli református egyházkerület említett határozatai felett, arra való tekintettel, hogy a Baldácsy-alapítvány igazgatósága által erre nézve adott határozattal a felmerült aggályokat és kifogásokat ezidőszerint elintéztetteknek, illetve elosztatottaknak tekinti, — ezuttal a határozathozatalt szükségtelennek nyilvánítja.

Szükségesnek tartja azonban a maga részéről is, hogy a Baldácsy-alapítvány igazgatóságához és közgyűléséhez eljuttassa azokat a mind sűrűbben felhangzó jajkiáltásokat és vészjeleket, amelyekkel éppen azok, a végszükséggel és a léttel élet-halál harcot vivó egyházi testületek és tényezők ostromolják a legfőbb egyházi vezetőségeket, ugy a kormányhatóságokat is, amelyek anyagi terheinek a megsegítése, létfeltételeinek a biztosítása volt az alapítványozó nemes elgondolásának az egyedüli célja. Szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy ha volt valamikor idő, ugy a mai idők azok, amidőn a nemes alapítvány célzatának a végrehajtásában minden erélynek és minden gondosságnak a latba vetése indokolt, hogy az alapítványban részesedésre hivatott egyházközségek és egyházi tényezők az alapítvány járulékai elnyerésének hiányában a megsemmisülésbe ne sodortassanak.

25. A magyarországi unitárius egyház igazgató tanácsa hasonló értelemben leendő állásfoglalás végett megküldi egyházkerületünknek a nemi betegségek megelőzéséről, leküzdéséről és kapcsolatos intézkedésekről szóló, dr. Ujlaky Géza ügyvéd, tiszti tb. főügyész, a családvédő orsz. egyesület alelnöke által készített törvény tervezetet, amelyet az unitárius egyház igazgató tanácsa határozatilag helyesnek, szükségesnek ismert fel és ennek a nemzeti veszedelemnek az elhárítására akciót kezdeményezve, ezt a törvényjavaslatot egyöntetű és nyomatékos állásfoglalás végett a keresztyén egyházak vezető intézményeihez megküldötte.

Egyházkerületi közgyűlésünk a maga részéről is teljes mérvben felismervén azt a nagymérvű nemzeti veszedelmet, amely a nemi betegségek ellen való hatásos küzdelem és társadalmi önvédelem hiányában mutatkozik és ezen veszedelem elhárítása tekintetében a megküldött törvény tervezetben javasolt törvényes intézkedéseket maga részéről is, a többi európai országokban már életbe is léptetett hasonló törvényekre tekintettel, elkerülhetetlenül szükségesnek tekintvén, ebbeli elhatározását megfelelő előterjesztés végett a törvény tervezet kapcsán a Főtiszteletű Konvent elé tisztelettel felterjeszti.

26. Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat a Miskolcon felállítandó tiszáninneri egyházkerületi ORJÓ temetkezési segély fiók iroda működéséhez támogatást kér abban az értelemben, hogy az egyházkerület bizonyos felajánlott jutalékok, illetve temetkezési segélyek ellenében kötelezze a lelkészeket, hogy a taggyűjtés és a tagdíj beszedése érdekében közvetlen tevékenységet fejtsenek ki.

Közgyűlésünk a temetkezési segélynyújtás megszervezésének az ORJÓ által

felvetett és felkarolt közérdekű és közhasznú gondolatát rokonszenvvel fogadja. A tett ajánlatnak minden vonatkozásban, elvben és részletekben való elbírálását azonban csak szűkebb bizottság keretében tartván lehetségesnek: az ajánlatot elnökségen kívül Pósa Péter, Zsóry Lajos, Dr. Kovács Kálmán és Dr. Enyedy Andor tagokból álló bizottsághoz utalja azzal, hogy őszi gyűlésünkre tegyen jelentést és elfogadásra alkalmas javaslatot.

27. Az Országos Református Lelkész-Egyesület Karcagon 1932 augusztus 22-én tartott negyedszázados jubiláris közgyűlésének 9 sz. kivonatban püspökünkhöz megküldött határozatában megállapítja, hogy az 1934 évben a tiszánineni egyházkerület egyházi testületeit illeti a Lelkész-Egyesület meghívásának megtisztelő joga és felemelő kötelessége. Egyuttal felkéri közgyűlés a tiszánineni ORLE tagokat és az egyházi testületek vezetőségeit, hogy e meghívások előkészítése tárgyában teljes lélekkel közreműködni segítsenek.

Közgyűlésünk semmiesetre sem kíván elzárkózni az Országos Református Lelkész-Egyesület meghívásának megtisztelő joga és felemelő kötelessége elől: sőt igaz örömmel és testvéri szeretettel látja területén az Ur szolgáinak gyülekezetét, mert az ő együttlétükből, eszmecseréikből és szolgálataikból a lelkekre mérhetetlenül becses haszon árad. Csak arra kérné az egyesület vezetőségét, hogy kerületünkbe jövetelét lehetőleg ne 1934, hanem 1935 nyarára tegye, amikor egyházkerületünk kétszázéves megszervezettségének ünnepi hangulatát is oszthatják és emelhetik a közgyűlés résztvevőit. Amennyiben pedig 1935-re az Országos Református Presbiteri Szövetség összehívása is esedékes, egyházkerü-

letünk e Szövetség ülésének előkészítéséhez is szives készséggel nyujt támogatást.

28. Bencs Lajos sajlólaszlófalvai lelkész az 1932 november elsejei határidővel elrendelt szavazás kése delmes teljesítése miatt reá kiszabott bíróság alóli felmentését kéri. Kérésének indoka az, hogy a sajlólaszlófalvai egyház ügyeinek intézését, mint megválasztott lelkész, helyettes lelkészi minőségben a szavazás teljesítésének idején vette át s az egyházi élet zavarai, továbbá helyben nem lakása miatt szenvedett a szavazás beadása késedelmet.

Közgyűlés tekintettel a felhozott indokokra, továbbá arra, hogy a kése dellem csupán két napos volt: a bíróság alóli felmentést megadja: abban a reményben, hogy hasonló mulasztás vagy kése delmeskedés a sajlólaszlófalvai egyház, illetve lelkész részéről előfordulni nem fog.

29. Az Országos Református Theológus Szövetség mult évi június 26-án tartott közgyűléséből azzal a kérelemmel fordul egyházkerületünkhöz, hogy a lelkipásztori munkának híveink között leendő minél hatásosabb és áldásosabb elvégezhetése céljából a nagy gyülekezetek életét már az új zsinati törvények értelmében rendezze kerületünk, az állandó káplántartó helyek ne csak jogosultak, hanem kötelesek is legyenek segédlelkész tartására, minden 3000 lélek után, vagy olyan helyen, ahol a nyugdíj- vagy fizetés rendezetlensége folytán az idős vagy beteges lelkész nem tudja kellő mértékben pasztorálni gyülekezetét, egyegy segédlelkész alkalmaztassék, a tanyákban és szórványokban utazó vagy helyhez kötött segédlelkészek alkalmaztassanak, a hitoktatói állásokat kivétel nélkül theológiai végzettségű egyének töltsék be s a nem megfelelő hitoktatók fokozatosan elbocsátassanak.

Ezeknek a helyesen keresztülviendő reformoknak

életbeléptetésétől várja az ORTSz. nemcsak a hitélet nagyobbmérvű fellendülését, hanem a teológus ifjúság megfelelő elhelyezkedését is, sőt nagyobb számú teológus ifjú felvételének lehetőségét is, különösen az által, ha a teológus ifjak között már a második évfolyamra való felvétel előtt nemcsak tanulmányi, hanem hit és erkölcsi szempontból is bizonyos szelekció végeztetik.

Közgyűlésünk az ORTSz. beadványát, mivel azzal az egyetemes konvent folyó évi tavaszi ülésében már foglalkozott, leveszi a napirendről.

30. Gesztelyi Nagy Béla pácini lelkész felebbezéssel élt az alsózempléni egyházmegyének 1933. május hó 5. napján Sárospatakon tartott közgyűlésében hozott 17. számú azon határozata ellen, amellyel Gesztelyi Nagy Béla pácini lelkész által az egyházmegye esperesének ifj. Csontos János és társai kérelmére a pácini egyházban jelentkező bajok megvizsgálása céljából vizsgálóbiztos kiküldése tárgyában kiadott 200/1933. sz. rendelkezése ellen előterjesztett felebbezését elutasította s a Gesztelyi Nagy Béla lelkész nyilatkozataiban foglalt és fegyelmi vétség elemeit tartalmazni látszó előadások alapján ellene a fegyelmi eljárás elrendelése céljából az iratoknak az egyházmegye elnökségéhez való áttételét határozta el.

Egyházkerületi közgyűlés a neheztelt határozatot indokai alapján változatlanul hagyja azzal, hogy a nyilatkozatokban s a felebbezésekben foglalt előadások az ügy érdemi eldöntése során bírálандók el.

31. Egyházkerületünk elnöksége bejelenti közgyűlésünknek, hogy a tokaji egyház, mint eladó és Varinszki János, Varinszki Jánosné és Frenkel Ernőné tokaji lakos vevők között a tokaji 948. sz. betétben 242/1. hrsz. a. foglalt ingatlanra, nem különben a tokaji egyház mint

eladó és Unghváry Gyula tokaji lakos mint vevő között a tokaji 948. sz. tkvi betétben 2422. hrsz. a. foglalt ingatlanra, végül a tokaji egyház mint eladó s Lazarovits Gyula tokaji lakos mint vevő között a tokaji 1063. sz. tkvi betétben 147. hrsz. a. foglalt ingatlanra megkötött adásvételi szerződéseket, tekintettel a tokaji egyház vezetősége által kellően megindokolt, rendkívüli és halaszthatatlan sürgősségére, amelynek folytán a nevezett egyház a fenti szerződések jóváhagyásának az elhalasztása esetén a bekövetkezett perek és végrehajtások folytán helyrehozhatatlan károsodásnak lett volna kitéve, az egyházkerületi főügyész véleményezése folytán saját hatáskörében időközben jóváhagyta.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi elnökségnek a halaszthatatlan sürgősség által indokolt ezt az intézkedését és bejelentését tudomásul veszi.

32. A Gömörtornai egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a héti ref. egyházközség azon kérelmét, amelyben nevezett egyházközség legelő területéből 600 □-öl területű részletet 600 P vételár ellenében a Hét-putnoki gát-építési érdekeltségnek eladott. Az egyházközség egyháztanácsa és közgyűlése emez eladást egyhangulag elhatározta annak kiemelése mellett, hogy az eladás azért indokolt, mert a kérdéses legelő terület az egyháznak eddigelé semmi hasznot nem hajtott s annak eladása által az eddigi állapotokhoz képest sem a javadalmasokat, sem az egyházat károsodás nem éri, az árvédelmi járulékokat pedig az egyház másként fizetni nem tudja.

Egyházkerületi közgyűlés a héti ref. egyház, mint eladó és a Hét—putnoki gátépítési érdekeltség, mint vevő között az egyház 600 □-öl területű legelő részletére vonatkozóan 600 P vételárban megkötött, tárgyilag kellően megindokolt és az egy-

házközségi hatóságok által szabályszerűen elhatározott adás vételi szerződést jóváhagyja.

33. Egyetemes Konventünk szanáló bizottságának 1932. október hó 28-án hozott 23. számú határozata folytán megküldi másolatban a tiszántuli egyházkerület v. főgondnokának a külön rendeltetésű egyházi ingatlanok, különösen a templomok és lelkészlakok megterhelésének eltiltása tárgyában a konventi elnökséghez intézett előterjesztését.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is feltétlenül szükségesnek tekintvén az előterjesztésben is kiindulási pontul szereplő, — a templomok és lelkészlakok ellen már ismételten előforduló árverés tűzések minden módon való megakadályozását, felhívja a kebelébe tartozó összes egyházak vezetőségét, hogy, ahol ez keresztülvive nincs, minden külön rendeltetésű ingatlanai, tehát templomok, iskolák, temetők, lelkészi és tanítói lakások stb. külön telekjegyzőkönyvekbe való felvételét vigyék keresztül és az ekként elkülönített ingatlanok jelzálogul való leköltését jövőben mellőzzék, mert az egyházkerület közgyűlése is a jövőben hasonló megterhelések keresztül vitelét nem fogja engedélyezni.

34. Az Alsózempléni egyházmegye jóváhagyó határozatával felterjeszti a sárospataki egyházközség presbitériumának abbéli határozatát, hogy megválasztott lelkésze állását 1934. október 1-én foglalja el és az addig esedékes lelkészi jövedelmet az egyház hátrálékos tartozásainak fedezésére fordítja.

Közgyűlésünk a sárospataki egyházközség határozatát az alsózempléni egy-

házmegye pártoló felterjesztése értelmében szótöbbséggel helybenhagyja abban a reményben, hogy a sárospataki gyülekezet a megválasztott lelkésznek hitoktatói minőségben helyben lakás, ebből folyó tevékenysége, valamint a theologia akadémia hallgatóinak a gyülekezeti munkában való erőteljes részvétele folytán a halasztás miatt lelki kárt szenvedni nem fog.

35. Több tárgy nem lévén, elnökség a közgyűlést énekkel és rövid imával bezárja.

Kmf.

Farkasfalvi Farkas Géza
főgondnok

Farkas István
püspök

Dr. Enyedy Andor
egyházkerületi főjegyző

II. Bírósági ügyek.

1933. június 8-án.

I.

A Tiszáninneri Ref. Egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság az alsözempléni egyházmegye időszaki bíróságának Sárospatakon, 1933. március 28-án kelt ítéletét — Iván Lajos ref. egyházi főgondnok és társai panaszosoknak Nagy Sándor Béla vámosujfalui lelkész ellen, a bodrogkereszturi lelkészválasztás ügyében — indokai alapján helybenhagyja, míg a panaszosok elleni fegyelmi eljárást a közérdek szempontjából megszüntetendőnek ítélte.

2.

A Tiszáninneri Ref. Egyházkerület Közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, a felsőborsodi egyházmegye bíróságának, mint I. foku közigazgatási bíróságnak — Kerekes Barna felsőkelecsényi lakosnak a felsőkelecsényi ref. egyház ellen emelt panaszja ügyében hozott ítéletét — indokainál fogva helybenhagyja.

3.

A Tiszáninneri Ref. Egyházkerület közigazgatási bírósága, miát felebbviteli bíróság az alsóborsodi egyházmegyei bíróság 1933 május hó 23-án I. fokon hozott ítéletét — Sipos István segédlelkésznek sályi lelkésszé történt megválasztásából folyó felebbezés ügyében — feloldja, az I. foku bíróságot a vizsgálat kiegészítésére és annak eredményéhez képest újabb ítélet hozatalára utasítja.

Az egyes pontokat jegyezték :

Dr. Enyedy Andor lelkeszi főjegyző a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 23/a, 24/e, 24/f, 24/h, 26, 27, 28. pontokat.

Dr. Lengyel István lelkeszi aljegyző a 18, 19, 21/d, 23/b, 23/c, 23/d, 23/f, 23/g, 24/a, 24/b, 24/c, 24/d, 29. pontokat.

Dr. Horváth Zoltán világi aljegyző a 16/a, 16/b, 17, 20/a, 20/b, 21/e, 22/a, 23/e, 24/g, 24/i, 25, 31, 32, 33. pontokat.

Dr. Idrányi Béla világi aljegyző a 21/a, 21/b, 21/c, 23/h, 30. pontokat.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

Jelenvoltak névsora.

1. Farkas István püspök imádsága.
2. Farkasfalvi Farkas Géza főgondnok megnyitó beszéde.
3. A gyűlésről elmaradt tagok igazolása.
4. Dókus Ernő tiszteletbeli főgondnok köszönő levele.
- 5/a. Jelentés zsinati képviselők választásáról.
- 5/b. Jelentés egyházkerületi tanácsbirákra és főiskolai világi gondnokságra elrendelt szavazás eredményéről. Janka Károly. dr. Marton János, dr. Trócsányi József és gróf Bethlen Pál eskütétele.
6. Forgács Gyula búcsúlevele és lemondása.
7. Püspöki jelentés.
8. Jelentés a generális vizitációról.
9. Birósági ülés kitűzése.
10. Forgács Gyula lemondásával megüresedett tisztségekre Farkas Elek, dr. Komjáthy Aladár és Csonotos József megválasztása.
11. Zsinati rendes lelkészi és tanári képviselőségre, két lelkészi és egy világi póttagságra, egy egyházkerületi lelkészi, egy világi tanácsbiróságra, világi főjegyzői és lelkészi aljegyzői tisztségre szavazás elrendelése.
12. Konventi tagok és póttagok újra választása.
13. Báró Baldácsi alap igazgatóságába meghatalmazottak kijelölése.
14. Csorba György középiskolai felügyelővé választása, Elekes Imre megbízása.
15. Közalapi bizottság újraalakítása.

- 16/a. Cinyéry Barna leánygimnáziumi igazgatóvá választása.
- 16/b. Leánygimnáziumi internátus vezetésének elválasztása az igazgatói hatáskörtől.
- 17. Számvevőszék jelentése az 1932. évi zárszámadásról s az 1933. évi költségvetésről.
- 18. Lelkészképesítő bizottság jelentése.
- 19. Szektakonferencia jegyzőkönyve.
- 20. Az abauji egyházmegye felterjesztései:
- 20/a. Nyugdíjintézeti járulékok levonása.
- 20/b. Szikszó állandó káplántartó helyé nyilvánítása.
- 21. Az alsózempléni egyházmegye felterjesztései:
- 21/a. Egyházak illetékegyenértéki járadéka.
- 21/b. Lelkészek adósérelme.
- 21/c. Tűzkártulbiztosítás.
- 21/d. Kerületi járulékok csökkentése.
- 21/e. A tályai egyház alapítvány-ügye.
- 22. A felsőborsodi egyházmegye felterjesztése.
- 22/a. A laki egyház segélykérvénye.
- 23. A gömörtornai egyházmegye felterjesztése:
- 23/a. Az egyházkerület megalakulása 200-ik évfordulójának megünneplése.
- 23/b. Segédlelkészek alkalmazása.
- 23/c. Segédlelkészek fizetés ügye.
- 23/d. Felekezeti tanítók fizetése.
- 23/e. Az aggteleki egyház bekebelezési ügye.
- 23/f. Intéző bizottság alakítása.
- 23/g. Gömöri törpe gyülekezetek ügye.
- 23/h. Tanítói nyugdíjterhek áthárítása.
- 24. Konventi határozatok.
- 24/a. Közalapi járulékok beszédése.
- 24/b. Tiszántuli indítvány a közalapi járulékok csökkentésére.
- 24/c. Az elemi iskolai tanjegyek megállapítása.
- 24/d. Alapítványokról szóló szabályrendelet.
- 24/e. Szünidők régi rendjének visszaállítása.
- 24/f. Tanítóképző hittankönyvek változtatása, vallástani tanítóképesítő vizsgálati szabályzat módosítása.
- 24/g. Érettségizett növendék felvétele a tanítóképzőbe.
- 24/h. Theológiai nőhallgatók tanítóképesítése.

- 24/i. Tiszai ág. ev. és tiszántuli egyházkerületi javaslat a Baldácsy-alap ügyében.
25. Unitárius egyház javaslata, a nemi betegségek elleni küzdelemről.
26. ORJÓ. kérelme és ajánlata, temetkezési biztosítás ügyében.
27. Országos Református Lelkészegyesület meghívása.
28. Bencs Lajos sajlászlófalvai lelkész kérelme bíróságelengedés iránt.
29. Az Országos Theologus Szövetség beadványa.
30. Gesztelyi Nagy Béla pácini lelkész fellebbezése.
31. A tokaji egyház adás-vételi szerződése.
32. A héti egyház adás-vételi szerződése.
33. Gróf Dégenfeld Pál indítványa egyházi ingatlanok megterhelése ügyében.
34. A sárospataki lelkészi állás elfoglalásának elhatalasztása.
35. Közgyűlés bezárása.

II. Bírósági ügyek.

- I. Iván Lajos és Nagy Sándor Béla lelkész ügye.
 - II. Kerekes Barna felsőkelecsényi lakos panasza egyháza ellen.
 - III. Sipos István sályi lelkésszé választásának ügye.
-

Betűsoros névmutató.

- Abauji egyházmegye 20/a, 20/b.
 Aggtelek 23/e.
 Alsózempléni egyházmegye 21/a, 21/b, 21/c, 21/d, 21/e.
 Bencs Lajos 28.
 Bethlen Pál gróf 5, 6.
 Csontos József 10.
 Csorba György 14.
 Czinyéry Barna 16.
 Dégenfeld Pál gróf 33.
 Dókus Ernő 4.
 Elekes Imre 14.
 Farkas Elek 10.
 Farkas István 1, 7.
 Farkasfalvi Farkas Géza 2.
 Felsőborsodi egyházmegye 22/a.
 Forgács Gyula 6, 10.
 Gesztelyi Nagy Béla 30.
 Gömörtornai egyházmegye 23/a, 23/b, 23/c, 23/d, 23/e,
 23/f, 23/g, 23/h.
 Hét 32.
 Janka Károly 5/b.
 Konvent 24/a, 24/b, 24/c, 24/d, 24/e, 24/f, 24/g, 24/h, 24/i.
 Komjáthy Aladár dr. 10.
 Lak 22/a.
 Marton János dr. 5/b.
 Miskolci leánygimnázium 16/a, 16/b.
 ORJO 26.
 ORLE 27.
 Országos Ref. Theol. Szövetség 29.
 Sárospatak 34.
 Szikszó 20/b.
 Tályá 21/e.
 Tiszai ág. ev. egyházkerület 24/i.
 Tiszántúli egyházkerület 24/i.
 Tokaj 31.
 Trócsányi József dr. 5/b.
 Unitárius egyház 25.

F Ü G G E L É K.

- I. Statisztikai adatok a püspöki jelentéshez.
- II. Pénzügyi választmány és számvevőszék jegyzőkönyve.

A n y a g i ü g y e k :

Egyházmegye	Adakozás		Építkezés		Bevétel		Kiadás		Maradvány	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abauj	4,857	64	1,569	81	200,845	33	190,231	48	10,613	85
Alsóborsod	26,214	20	36,340	—	512,333	20	494,211	08	18,122	12
Alsózemplén ...	13,126	24	11,953	57	216,617	76	211,473	85	5,143	91
Felsőborsod ...	3,212	33	8,256	05	120,580	—	108,424	12	12,155	88
Gömörtorna ...	2,710	—	12,043	89	213,911	10	203,504	20	10,406	90
Összesen ...	50,120	41	70,163	32	1,264,287	39	1,207,844	73	56,442	66

V a g y o n ö s s z e s í t é s:

Egyházmegye	Földek értéke		Épületek		Ingóságok		Tőke		Alapok	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abauj	2,014,733	09	4,213,129	61	346,095	24	47,663	82	7,903	53
Alsóborsod	3,328,184	39	6,250,356	05	628,762	31	29,124	08	38,063	35
Alsózemlén ...	2,461,194	60	3,339,474	15	377,084	37	49,717	70	—	—
Felsőborsod ...	2,481,460	44	3,427,455	38	332,547	64	30,619	77	2,937	07
Gömörtrorna ...	491,406	74	1,558,074	88	109,021	25	39,586	96	8,787	27
Összesen ...	10,776,979	26	18,788,490	07	1,793,510	81	196,712	33	57,691	22

V a g y o n ö s s z e s í t é s :

Egyházmegye	Alapítványok		Jogok		Összes vagyon		Teher		Tiszta vagyon	
	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.	pengő	f.
Abauj --- --- ---	4,109	51	25,721	20	6,659,256	—	162,423	89	6,496,832	11
Alsóborsod --- ---	107,409	98	49,473	—	10,431,373	16	533,817	88	9,897,555	28
Alsózemplén ---	2,873	71	40,731	—	6,271,075	53	309,683	26	5,961,392	27
Felsőborsod ---	3,012	78	39,220	—	6,317,248	08	110,355	61	6,206,892	47
Gömörtorna ---	220	50	771	—	2,207,868	60	90,606	14	2,117,262	46
Összesen ---	117,626	48	155,916	20	31,836,821	37	1,206,886	78	30,679,934	59

Népmozgalmi adatok 1932. évről:

Egyház- megye	Létszám	Született					Meghalt			Konfirmált			Házasság- kötés			Nem kért áldás	Rever- zális			Áttért			Kitért			Urvacso- rával élt
		fi	nő	törvé- nyes	törvény- telen	összes	fi	nő	összes	fi	nő	összes	hiszta	vegyes	összes		Jav.	kár.	összes	fi	nő	összes	fi	nő	összes	
Abauj ...	25759	326	346	604	68	672	225	238	463	296	291	587	165	57	222	1	22	6	28	21	12	33	2	6	8	48052
Alsóborsod	74341	1021	920	1861	80	1941	609	593	1202	377	405	782	433	263	696	3	141	107	248	91	77	168	37	48	85	69961
Alsó- zemplén	53000	789	769	1437	121	1558	522	544	1066	348	348	696	275	134	409	—	68	48	116	21	22	43	36	46	82	62854
Felső- borsod	31579	469	463	903	29	932	323	296	619	317	323	640	184	68	252	7	48	15	63	29	32	61	15	11	26	65614
Gömör- torna	11136	158	132	276	14	290	99	94	193	132	135	267	68	12	80	—	3	5	8	7	5	12	1	—	1	13961
Összesen	195815	2763	2630	5081	312	5393	1778	1765	3543	1470	1502	2972	1125	534	1659	11	282	181	463	169	148	317	91	111	202	260442
1931-ben :	192438			5347	329	5578			3333			1923	1186	559	1745		302	202				296			145	273264

II.

Pénzügyi választmányi és számvevőszéki jegyzőkönyv.

Felvétel Miskolcon, a Tiszáninneri Ref. Egyházkerület pénzügyi választmányának és számvevőszékének együttes ülésében
1933. évi április hó 25-én.

Jelen vannak: Farkas István püspök, dr. Enyedy Andor egyh. ker. főjegyző, dr. gróf Haller József pü. vál. tagok, Fodor György, dr. Molnár Gyula és Zsóry György számv. tagok, dr. Kérészy Barna egyh. ker. főügyész és dr. Kovács Kálmán egyh. ker. pénztáros, úgy is mint jegyzőkönyvvezető.

1. Farkas István püspök, mint elnök az együttes ülést délelőtt fél 9 órakor megnyitva jelenti, hogy Farkasfalvi Farkas Géza egyh. ker. főgondnok úr halaszthatatlan elfoglaltsága miatt meg nem jelenhetvén, elmaradását kimentette.

2. Elnök felhívására egyh. ker. pénztáros előterjeszti az 1932. évi számadásokat, főkönyveket, leltárokat, kötvényeket és a bevételeket, illetve kiadásokat igazoló okmányokat, melyeknek megvizsgálása a következő sorrendben történt:

I. Közigazgatási pénztár.

<i>Bevétel:</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Mult évi maradvány	2.972·82	2.972·82
2. Államsegélyek	22.000·—	27.374·90
<i>Államsegély:</i>		
3. a főiskolai internátusnak	—·—	30.000·—
4. a teológiai internátusnak	—·—	5.000·—
5. angolrendszerű internátusnak	—·—	40.000·—
6. egyh. lelkészeknek, özvegyeknek	—·—	11.374·95
7. a theol akadémiának	4.150·—	4.149·98
Átvitel	29.122·82	120.872·65

	Áthozat	Előirányzat P	Eredmény P
	---	29.122·82	120.872·65
8. Közalapi tőke kamat segély	---	—·—	7.350·—
9. Kamatokból	---	5.000·—	7.186·21
10. Br. Baldácsy alapítvány jövedelméből	---	4.000·—	4·500·—
11. Foncière jó tanulóknak	---	600·—	600·—
12. Foncière 1931. évi nyereségéből	---	1.300·—	2.168·10
13. Visszafizetett tőke	---	—·—	4.038·42
14. Kezelésre beadott tőke	---	—·—	929·27
15. Missziói segély	---	2.198·—	2.198·—
16. Portóváltság	---	1.800·—	2.750·—

Egyházmegyéktől:

17. tűzbiztosításért	---	10.499·13	10.499·13
18. közigazg. tára	---	700·—	50·—
19. kerületi jegyzőkönyvekre	---	1.200·—	1.233·35
20. közhirdetésből	---	200·—	40·—
21. zsinati jegyzőkönyvért	---	1.800·—	3.822·22
22. parochiális könyvtár	---	1.800·—	180·—
23. Tanintézetektől paroch. könyvt.	---	30·—	10·—
24. Kulturadóra	---	—·—	6.948·80
25. Középiskolai előadóknek tanulóktól	---	1.200·—	839·—
26. Zsoltár jutalék	---	1.000·—	430·30
27. Vegyes	---	100·—	900·89
28. Egyházmegyék theol. internátusnak	---	—·—	2.838·—
Összes bevétel	---	62.549·95	180.384·34

Kiadás.

1. Kezelt tőkék kamata	---	1.000·—	929·27
2. Pesti kereskedelmi banknak	---	4·—	4·72

Segélyek:

3. egyházmegyéknek	---	8.392·—	8.392·—
4. Br. Baldácsy alap jövedelme	---	2.800·—	3.150·—
5. esperesek tiszteletdíja	---	3.200·—	3.200·—
6. teológiai akadémiának	---	4.150·—	4.149·98
7. leánygimnáziumnak	---	2.160·—	2.160·—
8. Sárospataki Ref. Lapoknak	---	800·—	800·—
Átvitel	---	22.506·—	22.785·97

	Athozat	Előirányzat P	Eredmény P
	...	22.506.—	22.785·97
<i>Missziói segélyekből :</i>			
9.	eгри lelkésznek	...	375.—
10.	mezőkövesdi lelkésznek	...	225.—
11.	mályi egyháznak	...	150.—
12.	missziói előadónak	...	150.—
13.	missziói előadónak utikölts. és napidíj	2.198.—	221·52
14.	missziói istentiszt. tartása Parádon	...	120.—
15.	ózdі lelkésznek	...	375.—
16.	sajóvelezdi lelkésznek	...	150.—
17.	abodi lelkésznek	...	260.—
18.	Segély miskolci tanítókép. hitoktatónak	200.—	200.—
19.	Segély spataki tanítókép. 1932. évre	8.000.—	8.000.—
20.	Segély spataki tanítókép. 1933-ra előleg	—.—	2.000.—
<i>Közigazgatási tisztviselőknek :</i>			
21.	püspöki tiszteletdíj	...	900.—
22.	püspöknek br. Baldácsy alap jöved.	...	1.350.—
23.	püspöki titkárnak	...	3.132.—
24.	püspöki titkárnak lakbér	...	1.288·25
25.	főügyésznek	...	200.—
26.	alügyésznek	6.424·25	40.—
27.	pénztárnoknak	...	2.064.—
28.	pénztárnoknak lakbér	...	400.—
29.	pénztárnoknak irodai átalány	...	100.—
30.	lelkészi főjegyzőnek	...	200.—
31.	aljegyzőknek	...	100.—
32.	Középiszkolai előadónak	864.—	600.—
33.	Napidíjak és utiköltségek	1.300.—	2.436·76
34.	Konventi költségek	1.000.—	1.244·58
35.	Egyetemes tanügyi biz. költségekre	600.—	314·13
36.	Prot. Irod. Társ. tagdíja	70.—	20.—
37.	Püspöki iroda fűtése stb.	1.000.—	770.—
38.	Hivatalszolga bére	240.—	240.—
39.	Foncièrnek tűzbiztosításért	7.834·61	7.834·61
40.	Zsinati költségek	3.000.—	233.—
41.	Kerületi jegyzőkönyvekre	1.200.—	1.174·10
42.	Pénztári hivatal fűtése	80.—	80.—
	Átvitel	56.516·86	59.733·92

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	56.516·86	59.733·92
43. Zsoldos árvák részére főiskolának ...	272·—	272·—
44. Fiú kálvineumnak ...	50·—	50·—
45. Leány kálvineumnak ...	300·—	300·—
46. Parochiális könyvtárra ...	1.800·—	190·—
47. Miskolci hitoktató lelk. nyugdíjjár. ...	60·—	58·—
48. Vegyesekre ...	1.500·—	3.089·93
49. Portóváltáság ...	1.800·—	1.900·—
50. Schweitzi segélyből (Maradt P. 173·85)	—·—	200·22
51. Kölcsön adatott ...	—·—	2.117·53
52. Kulturadó ...	—·—	6.948·—
53. Sárospataki főgimn. intern. államsegély	—·—	30.000·—
54. Theológiai internátus államsegély ...	—·—	5.000·—
55. Theológiai internátus egyházm. részéről	—·—	2·858·—
56. Angolrendszerű internátus államsegélye	—·—	40.000·—
57. Államsegély egyházaknak, lelkészeknek, özvegyeknek ...	—·—	11.374·95
58. Tőkeamat segélyek ...	—·—	7.350·—
59. Főiskolának jubileumi segély ...	1.000·—	1.000·—
60. Orsz. ref. szeretet szövetségnek (egy- szersmindenkorra) ...	—·—	100·—
61. Mályinak egyházkerületi segély ...	150·—	150·—
62. Zsinati alapra átvive ...	—·—	4.500·—
63. Pénztári maradvány mint egyenleg	—·—	3.191·79
Összes kiadás ...	63.448·86	180.384·34
<i>A tár állása.</i>		
1. Átmeneti alap ...	—·—	4·500·—
2. Kint lévő tőkék ...	—·—	106.046·51
3. Kamathátrálék ...	—·—	8.559·52
4. Pénztári maradvány ...	—·—	3.191·79
Összesen ...	—·—	122.297·82
<i>Terheli ezt :</i>		
Kezelt tőke ...	34.143·47	—·—
Törlesztéses kölcsön ...	2·50	—·—
Schweitzi segély ...	173·85	34.320·22
1932. dec. 31-én ...	—·—	87.977·60
1931. dec. 31-én volt ...	—·—	87.210·32
több ...	—·—	767·28

II. Vay—Mocsáry alapítvány. A)

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	25.—
2. Kamatokból	54·40
3. Kölcsön	681·78
			Összesen	761·18

Kiadás:

1. Kölcsön adatott	—
2. Tartozásra	706·28
3. Főiskolának kamat	54·90
			Összesen	761·18

A tár állása.

1. Pénztári maradvány	—
2. Kint lévő tőke	1.906·08
3. Kamat hátrálék	162·20
			Összesen	2.068·28

Terheli ezt tartozás ... 681·78

1932. dec. 31-én tisztán ... 1.386·50

1931. dec. 31-én volt ... 1.332·92

több ... 53·58

III. Vay—Mocsáry alapítvány. B)

Bevétel:

1. Visszafizett tőke	—
2. Kamatokból	135.—
3. Kölcsön a közig. tárból	408·14
			Összesen	543·14

Kiadás:

1. Tartozásra	543·14
			Összesen	543·14

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	1.880.—
2. Kamat hátrálék	173.—

Összesen — 2.053.—

Ezt terheli kölcsön ... 408·14

1932. dec. 31-én tisztán ... 1.644·86

1931. dec. 31-én volt ... 1.476·54

több ... 168·32

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés-alapítvány.

Bevétel :

1. Kamatokból	---	---	---	---	69·30
2. Kölcsönből	---	---	---	---	287·12
				Összesen	356·42

Kiadás :

1. Főiskolának	---	---	---	---	69·30
2. Tartozásra	---	---	---	---	287·12
				Összesen	356·42

A tár állása :

1. Kint lévő tőke	---	---	---	---	510·06
2. Kamat hátrálék	---	---	---	---	25·40
				Összesen	535·46
Terheli ezt tartozás	---	---	---	---	287·12
1932 dec. 31-én tisztán	---	---	---	---	248·34
1931 dec. 31-én volt	---	---	---	---	264·97
				Kevesebb	16·63

V. Lelkészi özvegy—árva gyámintézet.

Bevétel :

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	80·—
2. Kamatokból	---	---	---	---	378·70
3. Osztalék (Miskolci T.-pénztár)	---	---	---	---	25·20
4. Mult évi maradváuy	---	---	---	---	1262·18
				Összesen	1746·08

*Kiadás :**A tár állása :*

1. Pénztári maradvány	---	---	---	---	1746·08
2. Kint lévő tőke	---	---	---	---	7050·89
3. Kamat hátrálék	---	---	---	---	540·84
1932 dec. 31-én tisztán	---	---	---	---	9337·81
1931 dec. 31-én volt	---	---	---	---	8977·55
				Több	360·26

VI. Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	300.—
2. Kamatokból	---	---	---	---	218·50
3. Kölcsönből	---	---	---	---	160·49
				Összesen	678·99

Kiadás:

1. Tartozásra	---	---	---	---	556·88
2. Pesti keresk. banknak	---	---	---	---	2·11
3. Prinsterer alap kamata főiskolának	---	---	---	---	120.—
				Összesen	678·99

A tár állása:

1. Kint lévő tőkék	---	---	---	---	2325·09
2. Kamat hátrálék	---	---	---	---	169·05
				Összesen	2494·14

Terheli ezt:

a) Pesti Kersk. Bank követelése	4·69				
b) Közigazgatási tárnak	---	---	160·49		165·58
1932 dec. 31-én tisztán	---	---	---	---	2328·56
1631 dec. 31-én volt	---	---	---	---	2228·95
			Több	---	99·61

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel:

1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	50.—
2. Kamatokból	---	---	---	---	40·85
3. Mult évi pénztármaradvány	---	---	---	---	170·60
				Összesen	261·45

Kiadás:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	261·45
--------------------	-----	-----	-----	-----	--------

A tár állása:

1. Pénztár maradvány	---	---	---	---	261·45
2. Kint lévő tőke	---	---	---	---	768·29
3. Kamat hátrálék	---	---	---	---	51·94
1932 dec. 31-én tisztán	---	---	---	---	1081·68
1931 dec. 31-én volt	---	---	---	---	1030·43
				Több	51·25

Együttes ülésünk az összes pénztárrakra vonatkozó számadásokat rendben lévőknél, a bevételeket és kiadásokat okmányokkal igazoltaknak találta, miért is javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy az 1932. évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre dr. Kovács Kálmán pénztárosnak a felmentést, — a rendes, pontos kezelésért elismerése nyilvánítása mellett — adja meg.

3. Tárgyalás alá vette az együttes bizottság az 1933. évi költségelőirányzatokat, amelyeket elfogad s az egyházkerületi közgyűlésnek elfogadásra ajánl.

4. Egyházkerületi pénztáros jelenti, hogy az egyházkerületi közgyűlés által 1929 július hó 16-án 18. jkvi. szám alatt a sárospataki theol. internátus építési költségeire megajánlott s öt éven át fizetendő évi 1000 P. segély az egyházkerület eddigi költségvetésébe felvéve — a mostoha viszonyok miatt — nem volt s így nem is folyósíttatott. — Mivel e segély megadását a főiskola szorgalmazza, — kéri, hogy a jövő évi költségvetésbe e címen 1000 P. mint kiadás felvétessék.

Együttes bizottságunk a javaslatot magáévá teszi, s indítványozza, hogy 1933-tól kezdve öt éven át évi 1000 P. a sárospataki theol. internátus építési segélye címén a költségvetésbe vétesék fel.

5. Egyházkerületi pénztáros jelenti, hogy Miskolcon a Pálóczy utcában lévő püspök-lelkészi lakás átalakítása nagy kiadásokat jelent a nehéz anyagi helyzetben lévő miskolci egyháznak s méltányosnak mutatkozik, hogy ahhoz a ker. pénztár is hozzájáruljon annyival is inkább, mivel az átalakítások jelentékeny részét s az egyes felszerelési tárgyak beszerzését nagyrésztben az ugyanazon épületben elhelyezett püspöki hivatal tette szükségessé.

Együttes bizottságunk az előterjesztést egyhangulag elfogadja s javasolja, hogy egyházkerületi közgyűlésünk az 1933. évi költségvetés „Vegyes kiadások“ című rovata terhére a püspöki hivatal átalakítási, irodaberendezési költségeihez 1500 P.-vel járuljon hozzá s ennek kifizetésére a ker. pénztárt utasítsa.

6. Egyházkerületi pénztáros jelenti, hogy a Tiszántuli egyházkerületi nyomda vállalata zsoldárjutalék címén az elmúlt évben 430 P. 30 f-t fizetett be az egyházkerületi pénztárunkba, de ezzel szemben a kiadásában megjelenő zsoldárkönyvecskéknek oly magas árat szab, hogy azt Miskolcon a közvetítő kereskedelem — rossz minőségű papíron és silány nyomással — példányonként

8—14 pengőért hozza forgalomba s ezzel megnehezíti, sőt sok esetben lehetetlenné teszi jobb módú híveinknek is, hogy énekeskönyvünket beszerezhessék.

Együttes bizottságunk javasolja, hogy egyházkerületi közgyűlésünk illetékes helyen kérje az anomália megszüntetését, ha másként nem volna lehetséges, hajlandó inkább lemondani a ker. pénztárunknak zsoltárjuttalék címén juttatott jelentéktelen bevételi tételéről is, csakhogy lehetővé tegye énekeskönyvünknek beszerzését a szegényebb híveink részére.

7. Egyházkerületi pénztáros jelenti, hogy a földbirtok országos rendezésekor az egyházkerület tulajdonául kiosztott s az egyh. kerület mindenkori püspöke által haszonélvezett földek tulajdonjogának megszerzésével felmerült költségek címén még 1929. évtől kezdve 6670·— P.-vel van a közigazgatási tárunkban mint kintlévőség nyilvántartva. Kéri e követelés törlését.

Figyelemmel arra, hogy a mindenkori püspök által haszonélvezett földek tulajdonjoga az egyházkerületé, s így az annak megszerzésével felmerült költségek is természetesen csak az egyházkerületet terhelhetik s a súlyos gazdasági viszonyok nem nyújtanak reményt arra, hogy azok a földek bérlőjére — még csak részben is — átháríthatók legyenek, — fiktív követelés vagyonként szerepeltetése pedig számadásaink reális voltát érintené, — együttes bizottságunk javasolja, hogy egyházkerületi közgyűlésünk a közigazgatási tárban kintlévőségként nyilvántartott, s püspöki földek eljárási költsége címén szereplő 6670·— P. tőke s járulékaik törlését rendelje el s ennek főkönyvben leendő feljegyzésére a ker. pénztárt utasítsa.

Az együttes bizottság által elfogadott költségelőirányzatok a következők:

Költségvetés az 1933. évre.

<i>Bevétel:</i>	1932. évi eredmény	1933. évi előirányzat
1. Áthozat a múlt évről	3.191·79	3.191·79
2. Államsegély	27.374·90	25.000·—
3. Theol. akadémiának	4.149·98	4.150·—
4. Kamatokból	7.186·21	6.000·—
5. Br. Baldácsy jövedelemből	4.500·—	4.500·—
Átvitel ...	46.402·88	42.841·79

	1932. évi eredmény	1933. évi előirányzat
Áthozat ...	46.402·88	42.841·79
6. Foncière jó tanulóknak ...	600·—	600·—
7. „ 1931. évi nyereségéből ...	2.168·10	1.300·—
8. Missziói segély ...	2.198·—	2.198·—
9. Portóváltás 1932—33. évre ...	2.750·—	1.900·—
10. Egyházmegyéktől tűzbiztosításért ...	10.499·13	10.443·92
11. „ közigazgatási tára ...	50·—	700·—
12. „ kerületi jkv. ...	1.233·35	1.200·—
13. „ zsinati jkv. ...	3.822·22	1·800·—
14. „ közhirdetésre ...	40·—	200·—
15. „ konventi jkv. ...	—·—	2.400·—
16. Parochiális könyvt.: egyházaktól ...	180·—	1.800·—
17. „ „ tanintézetektől ...	10·—	30·—
18. Zsinattartási alapból ...	—·—	3.000·—
19. Középisk.-tól tanügyb. közig. előadóknak	839·—	1.200·—
20. Zsoltárjutalék ...	430·30	500·—
21. Vegyesekből ...	900·89	1.150·—
Összesen ...	72.123·87	73.263·71

Kiadás :

1. Kezelt tőkék kamata ...	929·27	1.000·—
2. Pesti keresk. banknak ...	4·72	4·—
3. Segélyek : egyházaknak államsegély ...	8.392·—	8.392·—
4. Esperesek tiszteletdíja ...	3.200·—	3.200·—
5. Leánygimnáziumnak ...	2.160·—	2.160·—
6. Theol. akadémiának ...	4.149·98	4.150·—
7. Sárospataki lapoknak ...	800·—	800·—
8. Miskolci tanítókép. hitokt. ...	200·—	200·—
9. Sárospataki tanítóképezdének ...	8.000·—	8.000·—
10. Missziói segélyekből segélyezések ...	2.026·52	2.000·—
11. Közigazgatási tisztviselőknek ...	6.424·25	6.500·—
12. Középiskolai előadóknak ...	600·—	864·—
13. Konventi költségek ...	1.244·58	1.500·—
14. Napidíjak, utiköltségek ...	2.436·76	3.000·—
15. Egyet. tanügyi hitokt. költségek ...	314·13	600·—
16. Protestáns irod. társ. díjra ...	20·—	20·—
17. Közhirdetésből egy egyháznak ...	—·—	150·—
Átvitel ...	40.902·21	42.540·—

	1932. évi eredmény	1933. évi előirányzat
Áthozat ...	40.902·21	42.540·—
18. Egyh. ker. hivatalok dologi kiadásai ...	770·—	1.100·—
19. Foncièrnek tűzbiztosításért ...	7.834·61	7.193·69
20. Zsinati költségek ...	233·—	3.000·—
21. Kerületi jegyzőkönyvek ...	1.174·10	1.200·—
22. Zsoldos árvák részére főiskolának ...	272·—	272·—
23. Fiú kálvineumnak ...	50·—	50·—
24. Leány kálvineumnak ...	300·—	300·—
25. Parochiális könyvtára ...	190·—	1.830·—
26. Konventi jegyzőkönyvek ...	—·—	2.400·—
27. Püspöki titkáráért nyugdíjjarulék ...	—·—	50·—
28. Miskolci hitoktatóért ...	58·—	60·—
29. Vegyesekre ...	3.109·93	5.000·—
30. Portóváltság ...	1.900·—	1.900·—
31. Mályi egyháznak segély ...	150·—	200·—
32. Br. Baldácsy jöv. egyházmegyéknek ...	3.150·—	3.150·—
33. Br. Baldácsy jöv. Püspök úrnak ...	1.350·—	1.350·—
34. Theol. internátus építési segélye öt éven át (első év) ...	—·—	1.000·—
35. Átmeneti tétel mint egyenleg ...	—·—	668·02
Összesen ...	61.443·85	73.263·71

II. Vay—Mocsáry alapítvány. A)

<i>Bevétel</i> : Kamatokból ...	54·40	100·—
<i>Kiadás</i> : ...	54·40	100·—

III. Vay—Mocsáry alapítvány. B)

<i>Bevétel</i> : Kamatokból ...	135·—	135·—
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre ...	135·—	135·—

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés alapítvány.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból ...	69·30	69·30
<i>Kiadás</i> : Főiskolának ...	69·30	69·30

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézet.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból ...	378·70	378·70
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre ...	378·70	378·70

VI. Szükösi—Hollandi tár.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	218·50	218·50
<i>Kiadás</i> : Prinsterer alapítv. kamataiból főisk.		120·—	120·—
	Pesti ker. bankban	2·11	2·11
	Tőkésítésre	96·39	96·39
	Összesen	218·50	218·50

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon alapítvány.

<i>Bevétel</i> : Kamatokból	40·85	40·85
<i>Kiadás</i> : Tőkésítésre	40·85	40·85

8. Költségelőirányzatok letárgyalása után együttes bizottságunk megállapította, hogy a folyó évi pénztári napló lezárása után a bevételi többlet 37.533·03 P, ebben 29.794·44 P. az első félévi adócsökkentési segély, mely takarékpénztári folyószámlán, postatakarékpénztári csekkszámlán és készpénzben meglévőknek találtatott.

Az elnök az ülést berekeszti.

Kelt mint fent.

Farkas István
püspök, mint az együttes
bizottság elnöke.

Dr. Kovács Kálmán
egyházkerületi pénztáros,
jegyzőkönyvvezető.